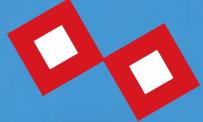

HRVATSKI PLANINAR

ISSN 0354-0650

GODIŠTE 103

ČASOPIS HRVATSKOGA
PLANINARSKOG SAVEZA
izlazi od 1898. godine

6

LIPANJ
2011

HRVATSKI PLANINAR

ČASOPIS HRVATSKOGA PLANINARSKOG SAVEZA

»Hrvatski planinar« časopis je Hrvatskoga planinarskog saveza. Prvi je broj izšao 1. lipnja 1898. Od 1910. do 1913. tiskao se kao podlistak naziva »Planinarski list« u časopisu »Vijenac«. Od 1915. do 1921. i od 1945. do 1948. časopis nije izlazio, a od 1949. do 1991. godine izlazio je pod imenom »Naše planine«. Časopis izlazi u jedanaest brojeva godišnje (za srpanj i kolovoz kao dvobroj).

Nakladnik

Hrvatski planinarski savez
Kozarčeva 22
10000 Zagreb
OIB 77156514497

Preplata i informacije

Ured Hrvatskoga planinarskog saveza
tel. 01/48-23-624
tel./fax 01/48-24-142
e-mail: hps@plsavez.hr
<http://www.plsavez.hr>

Uredništvo

E-mail adresa za zaprimanje članaka:
hrvatski.planinar@plsavez.hr

Grafička priprema

Urednik d.o.o., Zagreb

Tisk

Ekološki glasnik d.o.o.
Donja Lomnica

ISSN 0354-0650

Pretraživač i digitalni arhiv

Stari brojevi »Hrvatskog planinara« u PDF formatu te tražilica s bibliografijom časopisa dostupni su na internetskoj stranici časopisa te na DVD-u u izdanju HPS-a.

<http://h.p.p.l.s.a.v.e.z.h.r>

Glavni i odgovorni urednik

Alan Čaplar
Palmotićeva 27
10000 Zagreb
e-mail: caplar@plsavez.hr
tel.: 091/51-41-740

Urednički odbor

Damir Bajs
Darko Berljak
Vlado Božić
Faruk Islamović
Goran Gabrić
prof. dr. Darko Grundler
Branko Meštrić
Krunoslav Milas
prof. dr. Željko Poljak
Vanja Radovanović
Robert Smolec

Lektura i korektura

Željko Poljak
Robert Smolec
Radovan Milčić
Goran Gabrić

Suradnja u časopisu

Prilozi se mogu slati posredstvom e-maila ili poštom. Prednost imaju prilozi sa zanimljivim temama koji su popraćeni boljim izborom ilustracija. Slike se mogu slati poštom ili u digitalnom formatu (e-mailom, na CD-u ili DVD-u, ali ne unutar Word dokumenata). Uredništvo zadržava pravo kraćenja i uredničke obrade tekstova. Stavovi i mišljenja suradnika iznesena u časopisu nisu nužno stajališta Hrvatskog planinarskog saveza i Uredničkog odbora.

Preplata

Godišnja preplata za Hrvatsku

iznosi **150 kuna**. Preplata se uplaćuje na žiro-račun Hrvatskoga planinarskog saveza broj 2360000-1101495742, pri čemu na uplatnici ili u obrascu za plaćanje putem interneta, u rubrici »Poziv na broj«, mora biti upisan Vaš preplatnički broj.

Godišnja preplata za inozemstvo

iznosi **35 eura**, a uplaćuje se na račun SWIFT: ZABA-HR2X 25731-3253236, uz poziv na preplatnički broj. IBAN za uplate iz inozemstva jest HR4123600001101495742.

Cijena pojedinačnog primjerka je 15 kuna (+ poština).

Vaš preplatnički broj

otisnut je uz Vašu adresu, koja je nalijepljena na omotnicu za slanje časopisa. Nakon uplate i evidentiranja u HPS-u, na naljepnici možete vidjeti naznaku o obavljenoj uplati.

Kako se preplatiti

Zainteresirani za preplatu na časopis trebaju se telefonom, e-mailom ili pismom javiti u Ured Hrvatskoga planinarskog saveza (hps@plsavez.hr, 01/48-23-624, 01/48-24-142). Preplata se odnosi na kalendarsku godinu, pa novi preplatnik nakon uplate dobiva sve brojeve tiskane u tekućoj godini. Preplata se automatski produžuje na sljedeću godinu, do opoziva. S prvim se brojem u novoj godini svim preplatnicima šalje uplatnica za preplatu.

224 Lišanski vrh (1794 m), drugi po visini u Hrvatskoj

227 Kviz znanja »Jedan protiv 34«: Medvednica

232 S Čeva na Grebengrad

243 Svetonedeljski bregi

Sadržaj

Članci

- 224** Lišanski vrh (1794 m), drugi po visini u Hrvatskoj
Darko Gavrić
- 227** Kviz znanja »Jedan protiv 34«:
Medvednica
Jasna Žagar
- 232** S Čeva na Grebengrad
Tomislav Zrinski
- 235** Maglić – uspavana ljepotica BiH
Darko Kos
- 239** U Vukomeričke gorice!
Željko Ljubek, Siniša Petković,
Tatjana Pintarić i Marijo Šavorić
- 243** Svetonedeljski bregi
Željko Hajtak
- 246** Za Tonija i Igora
Vedrana Simičević

Tema broja

Lišanski vrh, drugi po visini u Hrvatskoj

Naslovnica

Uspon u Dolomitima,
fototeka AO HPD-a Željezničar

Info kutak

- 250** Lipa na Medvednici (709 m)
- 252** Mrkopaljski planinarski put
- 252** Planinarsko sklonište
»Jakob Mihelčić«
- 253** Uspon Filipa V. Makedonskog
u 2. stoljeću prije Krista
- 253** www.jankovac.hr
- 253** Vremeplov

258 **Vijesti:** Planinarska škola HPD-a »Bilo« u Koprivnici, Planinarsko otvaranje otoka Mljet, »Čićo« je gorio od sunca, veselja i pjesme, 600 planinara na Zarinu kod Brinja, Uspješni Dani hrvatskih planinara u Omišu

Kalendar akcija

- 254** **Nova izdanja:** Ante Juras: Priče s planine, Zdenko Kristijan: Planinarski putovi – priručnik za markaciste, Turističko-planinarski zemljovid Parka prirode Biokovo, Helop br. 7, Vodič po planinama Crne Gore, Crvena knjiga špiljske faune Hrvatske

Lišanjski vrh (1794 m)

Drugi po visini u Hrvatskoj

Darko Gavrić, Split

Vidik s Lišanskog vrha na greben Troglava

Odavno već u jednom danu nisam prošao toliko lijepih mjesta i uživao u predinom krajoliku kao na turi prema Lišanskom vrhu. Planina Dinara u našoj planinarskoj udruzi »Dinaridi« zauzima posebno mjesto i izvan je svake konkurenkcije. Na uspon prema malo poznatom i rijetko posjećivanom Lišanskom vrhu krenuli smo od Vukovića vrela, izvora Cetine i crkve sv. Spasa iz 9. stoljeća, u samome podnožju Dinare.

Krška rijeka Cetina, s vrlo zanimljivim prirodnim obilježjima i ljepotama, već od samoga izvora pljeni pozornost ljubitelja prirode, pa tako i nas planinara. Pa ipak, mnogima nije poznato da je ona dužinom od 105 kilometara naša najduža krška rijeka. Na njenom putu prema moru nekoliko se puta izmjenjuju široke doline i uski kanjoni, mirni tokovi i brojni slapovi i brzaci...

Lišanjski vrh nalazi se točno iznad izvora Cetine i sa svoja 1794 metra drugi je vrh u popisu najviših vrhova Lijepi Naše. Ljepota i širina vidika

s vrha ispunjavaju čovjeka osjećajima bezgraničnosti, kao da je na nekoj višoj razini. Trenutci provedeni na vrhu toliko su lijepi da ćemo sve učiniti kako bi se te slike i ti osjećaji ponovili. To je jedno od onih mesta koje svakom planinaru odgovara na vječito pitanje – zašto se penjemo u planine? Činimo to zbog ovakve ljepote što nam je priroda nudi, zbog izazova, potrebe za rekreacijom, zbog druženja...

Troglav je dio masiva Dinare, na razmeđi Hrvatske i BiH. U njemu je čak osamnaest vrhova viših od 1700 metara, te obilje nešto nižih vrhova kojih je previše za nabranjanje i pamćenje. Neki od njih pripadaju Hrvatskoj, a najviši među njima upravo je Lišanjski vrh.

Markirana staza prema Lišanskom vrhu počinje u Gornjim Barišićima, ispod kamenoloma u mjestu Cetini. Premda je u Domovinskom ratu dio Troglava bio zahvaćen ratnim djelovanjima, uglavnom je siguran od mina i planinari se mogu kretati bez straha. Dionica do Rupa (1350 m),

mjesta na pola puta prema vrhu, obilježena je 2010., kada je na tome mjestu PU »Dinaridi« namjeravao podignuti jednostavno planinarsko sklonište. Vjerujemo da će se to uskoro dogoditi jer su stvorenvi svi preduvjeti da se sklonište uskoro stavi u funkciju. Na toj zanimljivoj lokaciji sklonište je neophodno, ne samo radi lakšeg posjeta Lišanskom vrhu, već i radi ostvarenja opsežnog projekta povezivanja Dinare, Troglava i Kamešnice uzdužnom grebenskom stazom. Dakako, u taj iznimno zahtjevan posao potrebno je uložiti još vremena i truda, no vjerujemo da će se ove godine uspješno dovršiti svi preostali radovi. Nakon podjele područja s lokalnim planinarskim društvima projekt će biti lakše provediv, a treba spomenuti da ga nesebično podupire i HGSS, kako organizacijski, tako i materijalno.

Iznad sela Cetine i Gornjih Barišića vodi makadamski put za kamenolom, s kojeg se skreće

na pješačku stazu i markaciju. Put nas vodi laganim usponom preko Preočkih dolaca (napuštene i porušene stočarske košare) do velike zaravni Rupe (1350 m). Za uspon do Rupa potrebno je najviše tri sata lagana hoda.

Od Rupa se može nastaviti prema Troglavu i dalje do Vrdova. Iako još uvijek nema obilježene staze, planinari se mogu poslužiti GPS tragom i podacima koje mogu dobiti na internetskoj stranici www.dinaridi.net. Od Rupa do planinarskog skloništa pod Troglavom ima 22 km, a orientacijski je najjednostavnije pratiti put koji je probijen za vrijeme Domovinskog rata, a koji vodi preko Marina bunara (oko 1400 m), izvora koji nikad ne presušuje. Odatle se nastavlja novomarkirana staza koja preko Crvenih greda i Dražića doca vodi u Ježević. Za uspon tom stazom potrebna su četiri sata lagana hoda. To je jedna od najljepših planinarskih staza na Troglavu pa je rado

Troglav je dio masiva Dinare, na razmeđi Hrvatske i BiH. U njemu je čak osamnaest vrhova viših od 1700 metara, te obilje nešto nižih vrhova kojih je previše za nabranje i pamćenje. Neki od njih pripadaju Hrvatskoj, a najviši među njima upravo je Lišanski vrh

DARKO GAVRIĆ

Članovi PU »Dinaridi«
na Lišanskom vrhu

DARCO GAVRIĆ

preporučujemo. Posebno je lijepa dionica kroz prirodnji lijevak Ušćenicu, pa dalje kroz Crvene grede, jedan od simbola Dinare.

Završni dio puta prema Lišanjskom vrhu, od Rupa nadalje, nije još markiran, ali je jednim dijelom trasiran postavljanjem štapova. Namjeravamo što prije završiti markiranje te dionice, u čemu računamo na pomoć planinarskih prijatelja iz HPD-a »Zolj« Vrlika, koji su se već istaknuli dosadašnjom suradnjom. Zahvaljujući konfiguraciji terena orijentacija za pogodna vremena nije teška, ali kad put bude markiran bit će mnogo lješe, sigurnije i jednostavnije. Dionica od Rupa do vrha može se prijeći za dva sata lagana hoda. Na vrhu je oznaka geodetske točke, a mi smo sazidali i maleno kameno obilježje vrha te postavili kutiju s upisnom knjigom. Namjeravamo postaviti i metalni žig vrha.

Svi mi koji vapimo za dodirom izvorne prirode naći ćemo taj mir na Dinari. Ako ikako možete, posjetite barem jedan dio te iznimne planine koja na svakoga ostavlja poseban dojam. S nje se uvjek vraćamo u svakodnevni život umorni, ali prezadovoljni i ispunjeni novom snagom.

Na stazi pod Crvenim stinama

DARCO GAVRIĆ

Rupe, na pola puta između vrela Cetine i Lišanjskog vrha

DARCO GAVRIĆ

Kviz znanja »Jedan protiv 34«: Medvednica

Drugi dio: odgovori

pripremila Jasna Žagar, Sesvete

U prošlom broju objavili smo test o Medvednici od 34 pitanja. Ovdje pročitajte odgovore i provjerite svoje poznavanje Medvednice!

Točni odgovori:

- 1. a)** – Medvednica se kao »magnus mons« u povijesnim izvorima spominje 1221. godine (opis međa posjeda »Terra Cupuc et Widuse«), dok se kao Medvednica spominje 1328. u ispravi kralja Karla Roberta: »inter fluvium Zave et inter dictos montes Meduednicha«. Godine 1242. u Zlatnoj buli Bele IV. spominje se pod imenom Medwenicha.
- 2. b)** – Ime Zagrebačka gora koristi se od 19. st., od vremena apsolutizma, kad su gore dobivale imena po gradovima i naseljima, a ime je ujedno označavalo šumu u vlasništvu grada.
- 3. a)** – Starije kameno doba prvo je razdoblje u razvoju čovjeka, a traje od otprilike 2,500.000 godina p.n.e. pa do oko 10 000. godine p.n.e. Počinje procijenjenim razdobljem uporabe prvih kamenih oruđa od strane prvih hominida. Brončano doba (2300. do 750./700. godine p.n.e.) obilježava izrada brončanog oružja, oruđa i nakita. To je vrijeme intenzivnog razvoja metalurgije, trgovine i obrta. Željezno doba nastavlja se na brončano, a početkom željeznog doba drži se 1000. godina p.n.e., kad se znanje o taljenju željeza proširilo Bliskim istokom i Grčkom.
- 4. b)** – Najviši vrh Medvednice visok je 1035 metara. Popularno je izletničko mjesto do kojeg se može doći cestom ili pješice planinarima. Od 1963. do 2007. do Sljemenu je vozila turistička žičara.

Sljemenska turistička žičara (1963. - 2007.)

- 5. a)** – Najviši vrh istočne Medvednice jest Drenova (576 m). Kozelin je visok 511 metara, a Grohot 492 metra.
- 6. a)** – Najviši vrh zapadne Medvednice jest Bradovec (582 m). Srednjak je visok 400 metara, a Jaruga 476 metara.
- 7. c)** – Već je 1870. skupina zagrebačkih građana predvođena Meškom i Lovrenčićem o svom trošku podigla drvenu piramidu na Sljemu.
- 8. b)** – Godine 1878. u gradskoj lugarnici na Sljemu HPD je uredio »Gradsku kuću«, koja je poslije povećana prigradjnjom i pod imenom Tomislavov dom nekoliko desetljeća bila žarište planinarskog društvenog rada.
- 9. a)** – Prve markacije na Sljemu postavio je tajnik HPD-a Levin Schlosser, označivši četiri puta, svaki drugom bojom. Albin Leustek trasirao je i izveo danas glavnu stazu iz Zagreba do vrha Medvednice, dugu 5,7 kilometara. Počinje u Gračanima, izlazi na Adolfovac i stiže na Sljeme. Zagrebački grado-

Nadstrešnica na Adolfovcu

Vrh Sljeme, najviša točka Medvednice

načelnik Adolf Mošinski zaslužan je za izgradnju sljemenske ceste.

10. b) – Devet članova HPD-a prvi se put organizirano uspelo na Sljeme 3. lipnja 1875.

11. b) – Prvi vodič na Medvednici napisao je Vjekoslav Novotni. Branimir Gušić objavio je knjigu »Medvednica«, do sada najbolju monografiju o planini. Silvije Strahimir Kranjčević upisao je u spomen knjigu »Gradske kuće« pjesmu nadahnutu vidikom s vrha piramide.

12. b) – Televizijski toranj na Sljemenu izgrađen je od armiranog betona i čelika, a radovi su počeli 1973. Završen je i službeno pušten u rad 1976. na obljetnicu radia (50 godina) i televizije (20 godina). Ukupno je visok 169 metara: visina s krovom je 92 metra, a 77 metara visoka je čelična antena. Toranj danas nije otvoren za posjetitelje, iako se na razini od 75 metara nalazi prostor predviđen za restoran, koji je 1983. bio nakratko otvoren.

13. b) – Planinarski put Medvednicom nosi broj 1 i oznaku M. Put je pogodan za one koji žele upoznati planinu uzdužnim pješaćenjem. Proteže se od istoka preko vršnog dijela do zapada. Dugačak je 40-ak kilometara. Može se prijeći za 16 do 20 sati hoda. Održava ga HPD »Sljeme«. Kad se u dnevniku Planinarskog puta Medvednicom skupi 15 posebno dizajniranih pečata, dobije se značka sa zasebnim brojem za svakoga pojedinog planinara. Kontrolne točke jesu Vugroveč, Lipa, Gorščica, Hunjka, Horvatovih 500

stuba, Puntijarka, Runolist, Kapelica, Sljeme, Grafičar, Risnjak, Kraljičin zdenac, Glavica, Kameni svati i Susedgrad.

14. b) – Planinarska obilaznica »Zagrebački romarski put« osnovana je u lipnju 2001. u znak sjećanja na blaženog Alojzija Stepinca i vodi putom kojim je i on hodočastio. Postaje križnog puta postale su kontrolnim točkama obilaznice. Obilaznica se može prijeći za dva dana, s jednim noćenjem. Obilaznici dobivaju numerirane značke.

15. b) – Potok Markuševac. Kraj potoka se nalaze dva jaka izvora, Mrzljak Srednji i Mrzljak Donji. Svoj tok završava utokom u potok Štefanec.

16. a) – Na području Medvednice ima nekoliko toplih izvora: Stubičke Toplice, Zelina, Gornja Dubravica i Sutinska Vrela kod Podsusa. Javljuju se na rasjedima, gdje voda zagrijana u dubini zemlje i prolazeći kroz karbonatne stijene izbija na površinu.

17. c) – Potoci Medveščak, Kraljevac, Zelengaj i Jelenovac, spuštajući se niz južne padine Medvednice, dopiru u samu gradsku jezgru Zagreba. U dolini potoka Medveščaka nalaze se snažan izvor i izletište Kraljičin zdenac.

18. a) – Potok Bistra dobiva vodu iz jakog izvora Mrzla voda. Duž potoka je niz sumpornih izvora. Ukupna dužina potoka Bistre iznosi 11 kilometara.

19. c) – Klen je slatkvodna riba koja ima izvrsnu sposobnost prilagodbe, tako da nastanjuje i

tekućice i jezera. Barjaktar ili zubatac krunaš morska je riba. Meso mu je bijelo i sočno. Spada u red najukusnijih i najcjenjenijih riba. Bukva je morska riba. Najčešći je ulov sportskih ribolovaca.

20. b) – Slap Sopot najveći je na Medvednici. Koncem ljeta presuši. Slap Skakavac nalazi se kod Jankovca na Papuku, a slap Brisalo u Žumberku.

21. a) – Ročićev mlin jedan je od dva sačuvana mlina na potoku Bidrovcu. Nekad davno bilo ih je dvanaest. Nedavno je obnovljen prema starim fotografijama. Od starog su mlina sačuvani samo mlinski kamen, pokretni mehanizam i poprečna osovina. Majsecov mlin nalazi se na sjevernim obroncima

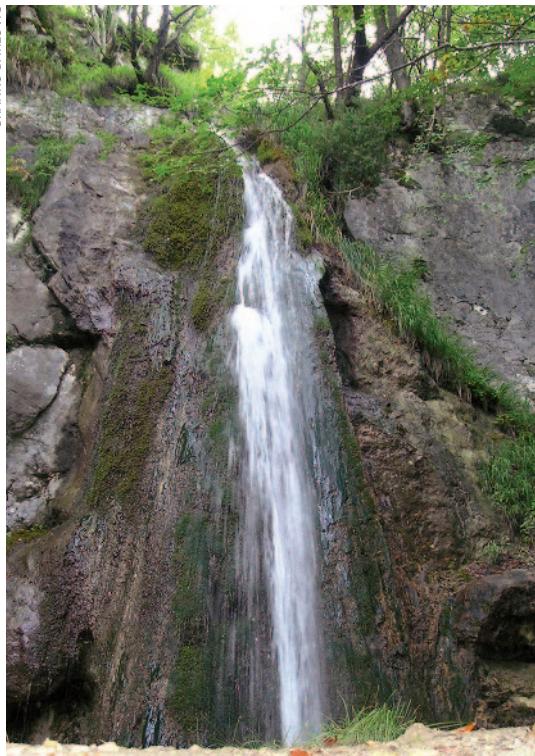
Medvednice u Donjoj Stubici. Obnovljen je prema starim fotografijama. Melje brašno od domaćeg kukuruza. Mlin Ferenčak nalazi se u Bidrovcu. Predstavlja raritetni turistički objekt, koji čeka obnovu krovišta i stolarije.

22. c) – Od davnina se na prostoru Medvednice koriste prirodni resursi, npr. kamen za gradnju kuća i drvo za ogrjev. Željezo se talilo već u 13. stoljeću, o čemu svjedoče tragovi peći za taljenje u Rudnici i Pustodolu. Sol je u 14. stoljeću služila i kao platežno sredstvo. Malo je poznat podatak da se nekad na Medvednici vadio ugljen.

23. b) – Dolomiti spadaju u sedimentne stijene, točnije u skupinu karbonata, i slični su vapnencima koji se nalaze u krškom području,

Mnogi planinari spremni su se pohvaliti da »svoju« planinu poznaju »kao svoj džep«. Pa ipak, koliko doista poznajemo planine pod kojima živima i na kojima provodimo svoje slobodne trenutke? Medvednica, kao i druge planine, nudi bezbroj malih i velikih zanimljivosti svakome tko ju želi upoznati

BRANKO BARLOVIĆ

Sopot, najveći slap na Medvednici

MARKO DUJKI

Gorsko zrcalo, omiljeno vježbalište zagrebačkih alpinista

VESNA HOLJEVAC

no dolomiti uz kalcij sadrže i magnezij. Dolomiti izgrađuju same hodnike rudnika Zrinskog i njegovu okolicu i nalaze se uklopljeni u okolne zelene škriljavce. Na Medvednici danas rade dva kamenoloma u kojima se iskorištava dolomit za građevinske radove: Podsusedsko Dolje i Zaprešićki Ivanec.

24. c) – Ponikve su prostrana travnata dolina na prosječnoj visini od 500 metara. Najjači od tri gorska potočića koji teku kroz Ponikve jest Jezeranec. Svi poniru u jamama i ponovno se pojavljuju u špilji Veternici. Pod Svinjačom na Kolarskoj gori poviše Vrapča nalazi se polušpilja. Špilja Koprivnjak nalazi se iznad korita potoka Koprivnjaka, a stanovnici Vidovca i Bidrovca nazivaju je i Krušna peć.

25. a) – Gorsko zrcalo glatka je, okomita stijena visoka oko 15 metara i isto toliko široka. Na njoj je uređeno nekoliko penjačkih smjerova do težine 7B.

26. c) – Narod pripovijeda da se u gori poviše Jakovla prostirala pećina koju nazivaju Vilinskem špiljom, za koju kažu da su u njoj nekad prebivale vile. U to se vrijeme ispred pećine nalazilo vrelo u kojem bi se vile ujutro kupale. Kad su vile otišle, vrelo je presušilo. Šumarev grob su stijena i izvor s lijepom okolicom, gdje

je želio biti pokopan šumar Albin Leustek. Na Tepčinoj špici nalaze se ostaci temelja i zidina nepoznatoga grada.

27. c) – Vladimir Horvat, novinar, publicist, nakladnik, fotograf i planinar te zaljubljenik u Medvednicu, od 1946. do 1953. izgradio je 500 kamenih stuba u tada nepristupačnom dijelu Medvednice. To je područje osobito zanimljivo zbog raznolikih kraških oblika u vapnenačkom terenu. Osim špilja i jama, tu ima voda ponornica, stijena, ponikava i škrapa. Put kroz špilju Medvednicu prolazi ispod 400. stube.

28. a) – Kapelica Marije Snježne zavjetna je kapelica župe Čučerje iz 1829. Nalazi se na oko 500 m.n.v. podno vrha Stražnjeca. Pored kapelice je izvor pitke vode. Godišnje proštenje održava se prve nedjelje nakon 5. kolovoza. Kapelica Majke Božje Kraljice Hrvata ili Sljemenska kapelica (975 m) izgrađena je 1932. kao spomenik u čast 1000-te godišnjice hrvatskoga kraljevstva i 1300-te godišnjice pokrštenja Hrvata. Svetište Majke Božje Gorske nalazi se u Loboru na obroncima Ivanšćice.

29. c) – Pripovijest o tome kako su nastali Kameni svati napisao je August Šenoa. Prije mnogo

godina pod vrletnim Susedgradom živjeli su bogati mlinar i mlinarica sa sinom jedincem. Jednog dana reče majka sinu da je odrastao i da mu je vrijeme za ženidbu. Sin joj reče da je zaljubljen u lijepu, mladu, ali siromašnu Janju. To je razljutilo mlinaricu. No, mlinar reče sinu da je volja njegova i neka se oženi Janjom. Kad su svatovi došli pred kuću, na vrata je stala mlinarica i povikala: »Ubila me strijela mahom ak' mi Janja bude snahom! Kleta družbo, na toj stijeni kamenom se okameni!« Kroz selo je pošla strijela, a svati i cijelo selo okamenili su se.

30. b) – Susedgrad, koji se nalazi na zapadnom dijelu Medvednice, vjerojatno je sagrađen u 13. st. Vlasnici grada bili su s malim prekidima gotovo cijeli srednji vijek članovi mađarskoga plemena Ača. Nakratko su gradom gospodarili i Zrinski. Godine 1564. Franjo Tahi prevaram se domogao grada. Pravi vlasnici, porodica Heming, podigli su protiv njega veliku parnicu, koju su izgubili, iako su bili u pravu. U svome bijesu pobunili su protiv Tahija kmetove i tako prouzročili seljačku bunu na čelu s Matijom Gupcem. Pod Susedgradom su seljaci 1573. masovno poraženi. Kasnije je grad pripao obitelji Malakoci, a u 17. stoljeću opsjedali su ga za ustanka seljaci, te ga zauzeli, zapalili i potpuno opustošili.

31. a) – Priopovijeda narod da je Crna kraljica, stanujući u Medvedgradu, imala ogromna crna gavrana, s kojim je čitavoj okolici zadavala velik strah. Kad god bi se na koga razlju-

tila, ili kad bi tko od njezinih podložnika štogod skrivio, običavala bi zapovjediti svome gavranu da napadne takvog čovjeka. Gavran bi onda razlučen poletio na toga čovjeka i stao mu derati meso, vaditi oči, čupati kosu, obrve i brkove i tako bi ga dugo mučio, dok bi čovjek pod njegovim kandžama umro ili sav nemoćan i izranjen ostao ležati.

32. a) – Jaga Cestarka i Margareta Krznar rekle su 1704. da im je njihova kapetanica Kavalerka davala mast i vodila ih na Medvednicu »i onde su tuču napravljale s pepela onoga s kote-rem žene mladi tork páre govoreći: na tuču se preverzi.« Jedne je mlade subote vrag odveo skupinu žena na Medvednicu »vu hintovu, kade tuču iz nekakve zemlje delale jesu«. I tuča je padala po gradu.

33. c) – Početkom 20. st. na 846 m.n.v. izgrađen je sanatorij Brestovac za liječenje radnika oboljelih od tuberkuloze. Zbog novih uvjeta u zdravstvenoj službi i novog načina liječenja tuberkuloze, bolница je 1968. rasformirana, te ubrzo devastirana.

34. a) – Viši, zapadni dio Medvednice, površine 228 kvadratnih kilometara, proglašen je 1981. parkom prirode. Blizina prostrane, guste šume uz veliko gradsko središte kao što je Zagreb od velikog je značenja za pročišćavanje zraka i ublažavanje negativnih mikroklimatskih utjecaja. Hrast, grab i pitomi kesten prevladavaju u nižim dijelovima planine. Najvećim dijelom Medvednicu obrasta bukova šuma, a prema vrhu bukva se miješa s jelom.

Rezultati

0-16 bodova: Što prije vam trebaju potpora, nadahnuće i izazov da upoznate prelijepu Medvednicu. Učenje je dobar početak.

17-21 bod: Na dobrom ste putu da postanete pravi poznavatelj Medvednice, njezinih priopovijesti i tajna. Redovite šetnje Medvednicom dobar su oblik škole u prirodi.

22-28 bodova: Imate dobar rezultat. Još malo i postat ćete dobar poznavatelj Medvednice. Bitno je da sve što radite za Medvednicu radite s mnogo ljubavi i s nekom svrhom.

29-31 bod: Samo vam još malo nedostaje da postanete superpoznavatelj prelijepi Medvednice. Vi znate koje vrijednosti vode planinara kroz planinarski život.

32-34 boda: Vi ste uzoran poznavatelj prelijepi Medvednice. Nikad ne pregovarate o bitnim stvarima kao što su druženja s priateljima u nekom od planinarskih domova ili sudjelovanje na radnim i ekološkim akcijama na Medvednici.

S Čeva na Grebengrad

Tomislav Zrinski, Konjščina

ĐURĐICA KOĆUAN-SEVER

N

ekoliko puta sam prošao stazu koja vodi od Čeva do Grebengrada. Istini za volju, tih nekoliko puta bilo je prije dosta godina.

Moram reći da mi se svidjelo kad je ruta uvrštena u naš tromjesečni plan izleta. Kako se bližio sam dan izleta, tako se i vrijeme pogoršavao. Cijeli tjedan vremenski uvjeti su bili užasni.

Budim se u nedjelju i ne vjerujem sam sebi. Dan koji me pozdravio kroz prozor bio je daleko ljepši od bilo kojeg u prethodnom tjednu. Ruksak je već bio pripremljen dan ranije, samo je trebalo ubaciti hranu i krenuti.

Sastanak na standardnom mjestu. Nema nas previše. Osim mene, na parkiralištu pred ambulantom pojavili su se još samo Marko i Ognjen. Ne bi nam smetalo da nas ima više, ali u minimalnom smo broju kad je riječ o polasku u planinu i

mogućem krenuti. Idemo automobilom do Mađareva, od tamo vlakom do Krušljevca, a dalje standardnim planinarskim prijevozom – cipelcugom! Dogovor je da se prva jutarnja kava, ili u mojoj slučaju čaj, piće u Mađarevu. Dok mi ispijamo naše vruće napitke i još se lagano budimo, u susjednoj prostoriji za šankom veselo društvo (koje je vjerojatno tu bilo od večeri prije) pjeva iz sveg glasa. Izlazimo iz kafića praćeni »vrsnim glasovnim izvedbama« gostiju kojima se ne ide doma. Parkiramo auto na drugo mjesto (da čim manje hodamo do njega na povratku) i dočekujemo vlak.

Požnja vlakom prema Krušljevcu budi lijepa sjećanja na vremena kad su članovi »Gradine« punili cijele odjeljke, pa i vagone prilikom posjeta ovim dijelovima Ivanščice. Požnja je bila kratka. Izlazimo iz vagona i krećemo prema Podevčevu.

Dok hodamo, Čevo nas cijelo vrijem drži na oku, kao da pazi da ne skrenemo na krivi puteljak.

Čevo ili Zagorski Klek, kako ga zovu zbog njegova stjenovitog vršnog dijela, najistočniji je dio Ivanšćice. Sam vrh nalazi se u šumi, i ne pruža vidike ni na jednu stranu. E sad, da ne biste mislili da nema baš nikakvog vidika, Balkon i Malo Čevo dostoјno nadoknađuju nedostatak samog vrha.

Iz samog Podevčeva put prema vrhu vodi najprije kroz jedno dvorište, pa dalje kroz voćnjake i vinograde. Vrijeme nas služi savršeno, veliki dio neba je bez oblaka i otkriva nam svoju krasnu plavu boju. Uspinjemo se desnom stazom, koja je navodno lakša, a vrijeme potrebno da se stigne na vrh je jednako kao i da se ide težom varijantom. Moj je zaključak da razlike u težini između dvije staze baš i nema.

Putem nailazimo na prve visibabe. Staza je mjestimično vrlo sklishka, što nam otežava hodanje. Nakon 45 minuta laganog hoda stižemo na Balkon. Prizor koji nas je dočekao zaustavio bi dah svakom planinaru, ma koliko iskusan bio, i bez obzira na to koliko planina prošao. Tu se otvaraju vidici na Ivanšćicu, na dolinu Bednje, Ravnu goru – prekrasno! Vrh Ivanšćice nam je kao na dlanu. Najveća poslastica ipak je pogled na Alpe u daljinu.

čuo »prati markacije« i koliko god puta sam to i sam ponovio planinarima s manje iskustva, ovaj se put toga nisam držao. Zašto? Zato što je markirana staza na jednom dijelu krenula u suprotnom smjeru od našeg cilja. I tako sam svoje kompanjone naveo na krivi put. Brzo smo shvatili da to i nije najpametnija stvar te smo se vratili na stazu za koju se ispostavilo da vodi baš kamo i treba. Ponovno ponavljam: »Pratite markacije, tu su da vas vode, i ne vi niste pametniji od njih!«

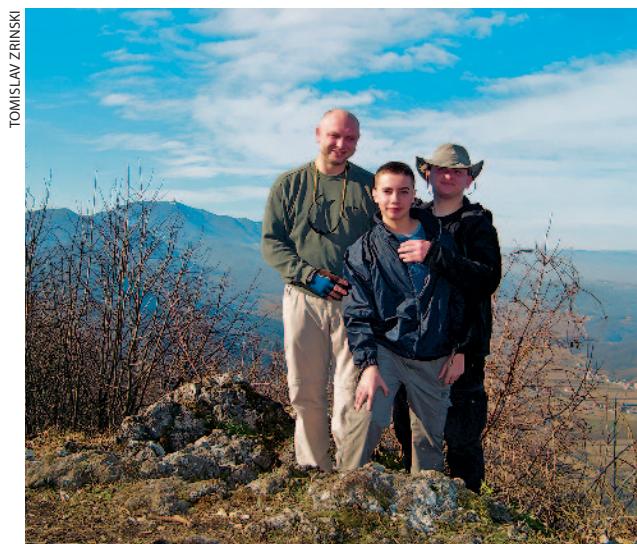
Vrijeme je bilo toliko lijepo i dan toliko topao da smo jakne zamijenili majicama s kratkim rukavima. Put cijelo vrijeme vodi kroz šumu i konačno u blizini cilja izbjiga na livade. Nakon prvih livada još malo šume, i dolazimo do Lubenjaka. Lubenjak je vrh koji također zbog šume ne pruža vidike, ali ponovno kao i kod Čeva to nadoknađuje Mali Lubenjak – travnata padina Lubenjaka obilježena drvenim križem. Jedino se Marko uspinje na vrh jer mu je potreban žig za HPO. Ognjen i ja ga čekamo pritom uživajući na zimskom suncu.

Kroz misli mi prolaze sjećanja, a posebno se istaknulo ono na dan kada je na ovom istom mjestu jedan moj prijatelj stekao veliku naklonost jednog jarcu. Nikad mi nije bilo jasno kako se

Čevo ili Zagorski Klek, kako ga zovu zbog njegova stjenovitog vršnog dijela, najistočniji je dio Ivanšćice. Sam vrh nalazi se u šumi, i ne pruža vidike ni na jednu stranu. Pa ipak, Balkon i Malo Čevo dostoјno nadoknađuju nedostatak samog vrha

Nakon kraćeg odmora i uživanja u ljepotama koje nam je dan priredio krećemo prema vrhu. Na vrhu zastajemo tek toliko da dečki utisnu žigove i da snimimo poneku fotografiju. Na Malom Čevu ima prilično mnogo ljudi. Iako jako lijepa i prilično dobro uklopljena, nova kuća ne pristaje tu. Na ovakvim mjestima čovjek bi morao moći uživati u tišini, u ljepoti krajolika i biti sam s vlastitim mislima. Ogi spremno prihvaća gemišt koji mu nude ljudi koji borave u domu. Ponovno kratak predah i nekoliko prilično lijepih fotografija.

Tek kad smo Ogija uspjeli oteti novom društvu, krenuli smo prema Grebengradu. U sjećanju mi je ostalo da prilikom mojih prijašnjih posjeta put i nije bio baš dobro markiran. Ovaj put to nije slučaj. Pronalazimo markacije i lagano se gegamo dalje. Sad slijedi priznanje. Koliko god puta sam

TOMISLAV ZRINSKI

TOMISLAV ZRINSKI

Na Malom Čevu

pored cijelog svog stada koza zagledao baš u njega. Ili ga je možda smatrao konkurencijom.

Marko se vraća i krećemo dalje. Prolazimo pored ruševina Grebengrada, ali ih ne posjeću-

jemo ovaj put. Dečkima se ne da, a ja sam se s tim starim zidinama družio toliko puta da mislim da bez pretjerivanja mogu reći kako im znam svaki kamen. Grebengrad je bio moje prvo planinarsko odredište i svaki put mu se vraćam s puno ljubavi i poštovanja. Oprosti stari prijatelju što sam te zaboravljao u proteklim godinama!

Iz daleka vidim promjene na domu i okolini. Prostor oko doma je stvarno lijepo uređen (bilo je i vrijeme). Jedino mi je žao što je izvor koji se tu nalazi oronuo i zapušten. Nekad su to jezerce nastanjivali vodenjaci, ali nisam baš siguran da je to i sada slučaj. Veselilo me vidjeti unutrašnjost doma u kojem sam proveo više vremena nego u bilo kojem drugom. I opet razočaranje - kuća je zatvorena. Nismo mi jedini koji su se razočarali. Tog je dana tamo bilo najmanje tridesetak ljudi.

Nakon odmora, koji nam je svima dobro došao, krećemo prema Mađarevu. Za to smo odabrali najkraći put, koji se od doma uspinje lijevo u šumu. Uspon je kratak, a put zatim cijelo vrijeme vodi nizbrdo. U Mađarevo smo stigli za pola sata. Skidamo sa sebe ruksake i spremamo ih u prtljažnik. Nakon 5 sati hoda još je jedan divan planinarski dan završio.

Vrijeme se sljedećih dana ponovno pogoršalo. Izgleda da su nam Čevo i Grebengrad osigurali jedan dan lijepog vremena za uspon. Vraćam im se ponovno prvom prilikom. Lijepo je imati prave prijatelje među planinskim vrhovima.

ALAN ČAPLAR

Veliki Lubenjak (590 m), najviši vrh istočnog dijela Ivanšćice

Maglić uspavana ljepotica BiH

Darko Kos, Ivanec

Kada planinari govore o planinama BiH, većina njih izdvaja Prenj, Čvrsnicu, Maglić, Treskavicu, Bjelašnicu ili Jaho-rinu kao najljepše planine. Prve tri planine imaju obilježja Alpa - njihovi vrhovi naglo kreću u susret oblacima, Treskavicu krase njezina jezera, a posljednje dvije planine su omiljena izletišta Sarajlija i olimpijska skijališta.

Mene osobno, uz planine BiH vežu posebni osjećaji - školovanje početkom osamdesetih godina 20. stoljeća u Sarajevu ostavilo je neraskidivu vezu i ljubav. Krvavi pir na BiH prostoru učinio je da je prošlo dva desetljeća kako nisam pohodio BiH planine, a ovo je priča o ponovnom susretu.

Uzbudljivo putovanje puno prepreka

Noć je, stojim na podravskoj magistrali i čekam prijatelje iz PK Ivanec, a ljetna kišna oluja tutnji

prema istoku. Svježina, zvjezdano nebo iznad mene, napetost, minute sporo prolaze, ekipa malo kasni. Napokon svjetla, žmigavac, kombi zastaje. Ubacujem ruksak, vreću za spavanje, pozdravljam stare prijatelje... oho, tu je i netko koga ne poznam - Neno iz Varaždina isto ide s nama.

Malо čavrljamo, kilometri nas očekuju i cesta se valja pod nama. Najednom vozač Ivec koči, kod Koprivnice je ogromna količina blata s Bilogore, pod naletom bujice, završila na cesti. Zastoj, čekamo, nakon nekog vremena policajac u gumenim čizmama prilazi i objasnjava obilazak sporednim putom. Pronalazimo i zaobilazimo kritično mjesto i ponovno smo na magistrali. Izgubili smo dosta vremena i Ivec pritišće papučicu gasa, ali ne zadugo. Naime, sustigli smo kišne oblake. Brisači rade, mrak i nespavanje učinili su svoje, vozač traži zamjenu. Budući da sam odspavao nekoliko sati,

Impresivni masiv Maglića

Prekrasan
cvjetni sag
na visinskim
livadama
Maglića

prihvaćam se volana. Uvjeti doista nisu bajni, ali što se može.

Stižemo do Našica, na ulazu i kružnom toku nema putokaza za Đakovo. Prijatelji se bude iz polusna, a blagodat modernog doba - GPS uređaj - otklanja svaku dilemu. Prve jutarnje zrake sunca s istoka škrto obasjavaju Strossmayerovu katedralu i najistočniji dio naše domovine. Na graničnom prijelazu Slavonski Šamac pokazujemo dokumente, slijedi provjera čiji je kombi i kuda idemo. Ista priča dočekuje nas s druge strane Save u Bosanskom Šamcu, s time da, osim što sam objasnio da smo planinari i da idemo na Maglić, morao sam pokazati »zelenu kartu« vozila. Procedura je završena i krećemo prema Sarajevu. No, već nakon nekoliko kilometara evo novog iznenađenja: radarska kontrola! Prijatelji me upozoravaju da se strogo pridržavam ograničenja brzine, jer su na internetu pročitali o strogoći i revnosti BiH policije u pogledu sigurnosti na cestama. I doista, radarske kontrole samo što ne iskaču iz svakog žbuna.

Jednim okom pratim kazaljku brzinomjera, drugim cestu i rijeku Bosnu koja nas prati čas s desne čas s lijeve stane. Dobojski magloviti Maglaj, visoke peći u Zenici, visoki telekomunikacijski stup u Visokom, autoput i konačno smo pred ulazom u »šeher« Sarajevo.

Duboko u srcu Bosne

Pred ulazom u napačeni i nepokoreni grad obuzimaju me posebni osjećaji. Sjećanja na 14. Zimske olimpijske igre, školu skijanja na Jahorini, vrelo Bosne ispod Igmana, Ilidžu, žičare Trebevića, Miljacku, Baščaršiju, čevape, burek, raju, kujundžije, glazbenike i sportaše vraćaju me u prošla vremena. Prijatelji me svojim povicima vraćaju u sadašnjost i ranojutarnju gužvu ispred nas. Mic po mic, da nekog ne udarim ispred sebe, pored tunela spasa i aerodroma Butmir, po ne znam koji put ploča dobrodošlice nekog entiteta.

U kanjonima gorskih rijeka Željeznice i Bistrice, između Treskavice i Jahorine na putu prema Foči, skoro sam dobio upalu ručnih mišića od motanja volanom. 10, 20, 30 km, »crna tačka« - prometni znakovi koje moje oko nije vidjelo poodavno. Kod Broda izbijamo do kanjona Drine, skrećemo desno prema NP Sutjeska. S prijevoja po prvi put gledamo zasniježene vrhove Zelengore i Maglića. Spuštamo se u kanjon Sutjeske i kod benzinske crpke pratimo putokaz za Dragoš-sedlo (12 km). Skrećem lijevo na uski oštećeni asfaltni put, počinje dobar makadam i najednom - rampa. Iz drvene barake izlazi čuvar NP-a, svatko od nas plaća 3€, vozilo 10€, malo bosanskog humora, malo pripomoći (nismo svi dobili karte, ali smo

svi morali platiti) i rampa se diže. Ivec preuzima volan u ruke, a ja da se malo odmorim i protegnem noge prije samog uspona.

Konačno, čudesni Maglić

Nakon nekoliko kilometara, evo nas na Dragoš-sedlu (1280 m), prijevoju između doline Sutjeske i Vučeva, na samom rubu Perućice, jedne od posljednjih pravih europskih prašuma. Taj živi prirodni spomenik u sjenci stoljetnih stabala skriva sve tajne života. Posebnu ljepotu Perućici daje slap Skakavac koji se s obronka Maglića gotovo 80 metara obrušava u njezina njedra. U proljeće kada zapušu južni vjetrovi i kada se na planini počne topiti velika količina snijega, voda kreće preko slapa prema nabujaloj Sutjesci i tada ovaj kraj postaje najljepši. Kada planinar kroz guste krošnje gleda maglovitu i zasniježenu planinu osjeća kao da je u nekom drugom začaranom svijetu. S desne strane je vidikovac na taj čarobni netaknuti svijet. Za silazak u srce Perućice

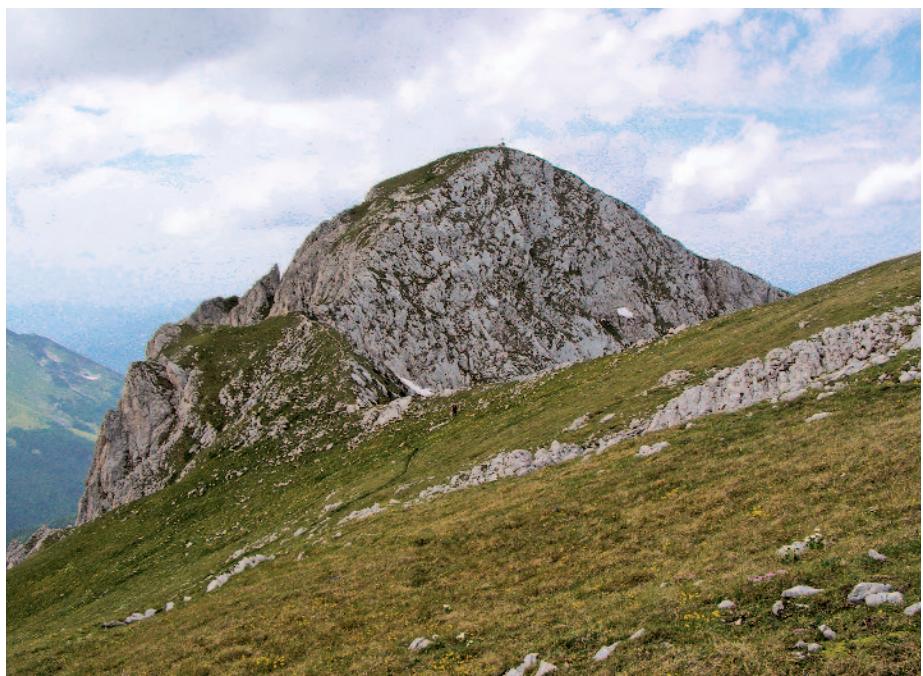
najpametnije je u dogovoru s čuvarima nacionalnog parka unajmiti lokalnog vodiča.

Nastavljamo vožnju, susrećemo drugog čuvara na križanju putova. Desno je put za Prijevor, a mi nastavljamo prema Lokvi Dernečište (1620 m). Napokon stižemo i pronalazimo putokaz na stablu - Maglić 3h. Parkiramo na proplanku, kratak doručak, uzimamo ruksake i krećemo uzbrdo.

Vjetar se igra s oblacima na nebnu, njiše krošnje drveća, a sunce proviruje kroz oblake. Glavni masiv Maglića još se skriva iza šumskog pojasa, tek nakratko proviruje. Na početku susrećemo čudne markacije nekadašnje transverzale (petokrake). Sjeća šume učinila je svoje, nakratko gubimo pravu markaciju. Pronalazimo stazu, a šumu uskoro zamjenjuje pojaz klekovine, a zatim, na predjelu Crvene prljage (1940 m), po prvi se put pred nama pojavljuje središnji masiv Maglića s najvišim vrhom.

Tri dominantne kamene gromade s jednom šiljatom odrezanom stijenom prvo je što sam

Stojim na najvišoj zemaljskoj točki BiH, okrećem se oko sebe i ne znam gdje da duže zadržim pogled. Brdoviti Balkan na sve četiri strane svjeta. Trijumvirat Maglića, Bioča i Volujaka sa srcolikim Trnovačkim jezerom nešto je što se pamti čitav život. Kanjoni Sutjeske, Pive, Tare i Drine nijemi svjedoci prirodnih sila

Vrh Maglića,
najviši u Bosni i
Hercegovini

uočio. Bjelina zaostalog snijega na sivim stijenama kaotično razbacana, nebesko plavetnilo prošarano bijelim oblacima koji se valjaju iznad vrhova, zelenilo trave na kojoj stojim, tamnija nijansa klekovine koja pokušava dotaknuti vrhove... ostaju u trajnom sjećanju. Po mekanoj travi valovite livade, ukrašenoj plavim encijanima, žutim jaglacima, šafranima te preko zaostalog snijega i sipara dolazimo pod stijene. Neka rasklimana sajla ne ulijeva previše povjerenja, ali osobna spretnost svakog od nas doprinosi uspješnom prelasku škakljivog mjeseta. Zatim slijedi najstrmiji dio uspona kroz stijene, travnatom livadom prepunom šafrana i snijega, u nebo.

Nakon dva i pol sata uspona dodirujemo rame - sedlo Maglića. Nastavljamo desno i nakon 20 minuta stižemo na naš cilj - stojimo na 2386 m iznad mora, na najvišem vrhu BiH. Ipak, razočaran sam što nema nacionalnog simbola BiH.

Stojim na najvišoj zemaljskoj točki BiH, okrećem se oko sebe i ne znam gdje da duže zadržim pogled. Brdoviti Balkan na sve četiri strane svjeta. Trijumvirat Maglića, Bioča i Volujaka sa srcoškim Trnovačkim jezerom nešto je što se pamti čitav život. Kanjoni Sutjeske, Pive, Tare i Drine nijemi svjedoci prirodnih sila i snazi vode. Na zapadu Zelengora u svom zelenilu skriva svoje ljepote, a na istoku preko Pivske planine ponositi

Durmitor ponosno pokazuje svoje šiljate zasnice ježene vrhove.

Misli mi lete u prošlost kada su ovim prostorima hodali neki drugi ljudi. Karavane, razne vojske, pastiri, istražitelji, planinari... jesu li su i oni na trenutak bili opijeni ovom ljepotom?

Slijedi silazak s planine, ono što svakom istinskom planinaru najteže pada. Prije ponovnog ulaska u šumu po posljednji put pozdravljam masiv Maglića. Oblaci koji se izdižu iz susjednih kanjona i prašume nakon kratkotrajne kiše daju Magliću završnu vizuru uspavane ljepotice.

Vidik s vrha

Kamo na izlet? U Vukomeričke gorice!

Željko Ljubek, Siniša Petković, Tatjana Pintarić i Marijo Šavorić,
Velika Gorica

Vukomeričke gorice niz su pitomih brežuljaka koji se protežu dinarskim smjerom (sjeverozapad – jugoistok) od Kupinečkoga Kraljevca do Letovaničkog vrha, u dužini od 35 km. Visina im je od 150 do 250 metara, a najviši je vrh Žeridovka, visok 255 metara.

Smještaj naselja na tim brežuljcima ukazuje na područja sječe nekadašnjih gustih šuma. Na tim su se krčevinama

ljudi naselili, obrađivali zemlju i napasali blago. S vremenom su stvorili brojne staze i putove za trgovanje i međusobno druženje. Ti stari putovi i uske zavojite ceste i danas povezuju ljude udaljene od glavnih prometnica, a izletniku namjerniku omogućavaju da zaviri u mnoge kutke Vukomeričkih gorica.

*Zmed redof
Hižic vuska cesta
Navek nekam pela
Drage ljude*

Stihovi iz pjesme »Zmed redof« pjesnikinje Slavice Sarkotić prigodno ilustriraju ambijent Vukomeričkih gorica i želu za kretanjem i otkrivanjem zakutaka vlastitog zavičaja.

O Planinarskom društvu »Velika Gorica«

Planinarsko društvo »Velika Gorica« osnovano je 2005. Od tada aktivno sudjeluje u javnom životu svoga grada, na brojnim sportskim i humanitarnim akcijama u Velikoj Gorici i okolini. Članovi društva dosad su osmislili i postavili četiri izložbe na kojima je kvalitetnim fotografijama, video zapisima i popratnim sadržajima predstavljen osobit svijet planina – izložbe »Hrvatske planine« (2005.), »Veni, vidi... Velebit« (2006.), »Hodaj sa mnom« (2008., s predstavljanjem pješačkog pohoda od Velike Gorice preko Velebita do mora) i »Kroz naše Gorice« (2010.).

Tom posljednjom izložbom predstavljen je ugodač pitomog krajolika Vukome-

Putokazi na poučnoj stazi »Šumarica«

Stazom je na dan otvaranja prošlo 400 izletnika

ričkih gorica kao lako dostupne destinacije, pogodne za osmišljen i kvalitetan boravak u prirodi.

Izložbom je ujedno i predstavljen projekt uređenja i obilježavanja pješačkih staza, započet 2009., a najavljeno je i otvorenje prve uređene staze naziva »Šumarica«. Svi koji vole prirodu pozvani su da prošeću stazom. »Vukomeričke gorice!« Kako vam zvuče te dvije riječi? Pustolovno? Tajnovito? Ili previše obično? Preblizu za avanturu, prepitomo za skrivena iznenađenja ili neočekivana saznanja? Znate li po kome su doobile ime?« (iz uvoda kataloga izložbe)

O Poučnoj pješačkoj stazi »Šumarica«

Trasiranje i uređenje pješačkih staza u Vukomeričkim goricama potaknuli su članovi PD-a »Velika Gorica«. Usljedilo je nužno povezivanje sa Šumarijom Velika Gorica kroz čije područje staza

znatnim dijelom prolazi. Nakon prvih razgovora i utvrđivanja obostrane zainteresiranosti, pokrenut je Projekt uređenja i obilježavanja pješačkih staza u Vukomeričkim goricama, u koji su uključeni i Turistička zajednica Grada Velike Gorice i Upravni odjel za prostorno planiranje i zaštitu okoliša Grada Velike Gorice.

Prva od planiranih staza, »Šumarica«, duga 8,5 km, povezuje naselja Krušak i Kozjaču. Početna i završna točka (Krušak i Kozjača) vezane su izravnim autobusnim linijama iz Velike Gorice.

Trasa započinje kod lugarnice Krušak te vodi do jednog od najljepših vidikovaca Vukomeričkih gorica, na vrh Lakovici nedaleko od Kozjače. Staza većim dijelom prolazi već uhodanim šumskim i kolnim putovima, izletnička je (rekreativna) i na njoj nema velikih visinskih razlika, pa je stoga pristupačna svakome. Cijeli se put može prijeći laganim hodom za nešto više od dva sata. Napravljena su

Zbog skromne visine Vukomeričke gorice nisu uobičajeno određište planinara. Pa ipak, planinarima će zasigurno biti zanimljiva uređena pješačka staza »Šumarica« koja povezuje Krušak i Kozjaču

dva mosta, jedan preko potoka Kozare i drugi, manji, preko rukavca potoka i obalnoga plavnog zemljišta.

Put je označen putokazima i prigodnim oznakama (cvijet šumarice), a postavljene su i informativno-edukativne ploče. Teme obrađene na pločama jesu biljni i životinjski svijet, geološke značajke, povijest, tradicionalni kulturni krajolik i drveno graditeljstvo. Na jednoj su ploči predstavljeni izvođači projekta (Planinarsko društvo, Šumarija, Turistička zajednica i Grad Velika Gorica), dok je na pločama na početku i kraju staze prikazan zemljovid, na kojem je osim staze i njen opis. Kartu je izradila tvrtka »Smand« Zlatka Smerke, s kojim smo ostvarili odličnu suradnju.

Staza je svečano otvorena 16. listopada 2010. prigodom Svjetskog dana pješačenja, kada je njome prošetalo četiristotinjak učenika velikogoričkih osnovnih škola, o čemu je napravljen i video zapis. Od tada stazom redovno prolaze planinari, izletnici i šetači.

Članovi Planinarskog društva i djelatnici Šumarije Velika Gorica dobili su za ostvarenje i uređenje staze priznanja Turističke zajednice Grada Velike Gorice.

INFORMACIJE

Planinarsko društvo »Velika Gorica«
Kralja Dmitra Zvonimira 19,
10410 Velika Gorica
098/94-20-585, 098/94-71-721
www.pd-velikagorica.hr

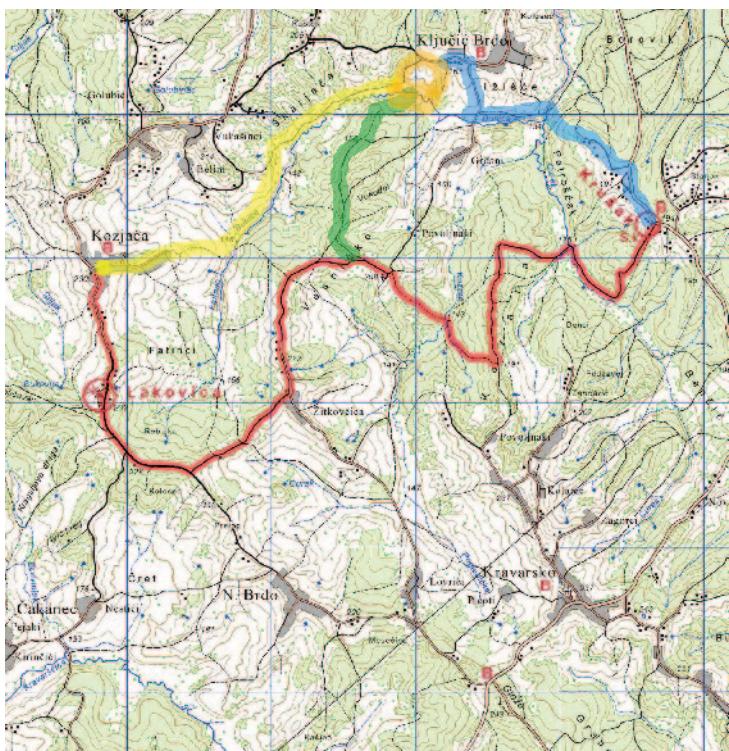
Turistička zajednica Velike Gorice
Kurilovečka 2, 10 410 Velika Gorica
01/62-21-666, 01/62-22-378
www.tzvg.hr

Daljnji planovi

Uređenjem i otvorenjem staze »Šumarica« stvoreni su uvjeti za daljnje širenje staze kroz Vukomeričke gorice. Ove smo godine nastavili s radovima te uređujemo spojne puteve sa staze »Šumarica« prema Ključić Brdu. Kako na Ključić Brdu, uz obiteljsko gospodarstvo Matković, s izletištem i restoranom, već postoji Poučna staza »Rastek«, logično je spojiti te dvije staze. Spajanjem Ključić Brda uređenim pješačkim stazama s Kozjačom i Krušakom omogućio bi se

Legenda

- Staza "Šumarica"
- Staza "Rastek"
- Nova staza Ključić brdo - Kozjača
- Nova staza Ključić brdo - "Šumarica"
- Nova staza Ključić brdo - Krušak

Cilj nam je mrežom staza privući što veći broj ljudi u dosad zapostavljene Vukomeričke gorice, promovirati njihovu ljepotu te potaknuti razvoj toga lijepoga kraja. On ima izražen potencijal za izletnički turizam i aktivni odmor

Mladi na
poučnoj stazi
»Šumarica«

kružni obilazak toga dijela Vukomeričkih gorica. Nadamo se da će veći broj ljudi na izletničkim stazama potaknuti

stanovništvo u širenju ugostiteljske i ostale turističke ponude.

Ostvarenjem toga projekta stvorila bi se osnova i preduvjeti za daljnje širenje pješačkih staza širom Vukomeričkih gorica. U sljedećem razvojnom razdoblju staze bi se širile prema Kravarskom i Dubrancu, a s vremenom i prema Kupi. Cilj nam je mrežom staza privući što veći broj ljudi u dosad zapostavljene Vukomeričke gorice, promovirati njihovu ljepotu te potaknuti razvoj toga lijepoga kraja. On ima izražen potencijal za izletnički turizam i aktivni odmor. Sačuvanost drvenih kapela, jedinstvenih sakralnih objekata pučkoga graditeljstva, daje posebnu dimenziju ovom pejzažu te pruža dodatan poticaj za uređenje poučnih pješačkih staza.

Sretan vam put!

Svetonedeljski bregi

Željko Hajtok, Sveta Nedelja

Vozite li se od Zagreba prema Samoboru cestom koju još uvijek, po navici, zovemo Betonskom cestom, nekoliko kilometara prije ulaska u Samobor sa zelenog brežuljka s vaše lijeve strane pozdravit će vas crkva Presvetog Trojstva, spomenik koji već nekoliko stoljeća ponosno pozdravlja sve putnike koji tuda prolaze. Jedna pripovijest koja se stoljećima prenosi s koljena na koljeno kazuje kako se za neke davne poplave Sava izlila iz svoga korita sve do već spomenutoga zelenog brežuljka, a kad se povukla, ostao je ispod njega kip Presvetog Trojstva koji je donijela voda. Mještani su to shvatili kao Božji glas i na brežuljku sagradili crkvu. Otada je crkva bila središte okupljanja mještana iz svih okolnih sela, a mjesto gdje je sagrađena nazvano je Sveta Nedelja.

Svetonedeljska župa Presvetog Trojstva prvi put se spominje u prvoj polovici 14. stoljeća, a na

popisu župa Zagrebačke nadbiskupije nalazi se od 1501. Svoj sadašnji oblik kasnobarokne građevine crkva je dobila u drugoj polovici 18. stoljeća kad je u njoj službovao Mihalj Šilobod Bolšić, poznat kao tvorac prve hrvatske aritmetike (Aritmetika Horvatzka). Danas je Sveta Nedelja središte istoimenoga grada, najmlađega u Zagrebačkoj županiji i jednog od najmanjih hrvatskih gradova.

Iza brežuljka s crkvom putnik će uočiti još jedno, nešto veće brdo, koje se pruža prema jugozapadu. S ograncima koji se od središnjega grebena odvajaju poput češlja, pod pravim kutom, ono dijeli dolinu između rijeke Save i Samoborskoga gorja na dva dijela. Gledan iz zraka, taj »češalj« svetonedeljskih brega strši poput kandže, izgleda kao da je otregnut od Samoborskoga gorja. Svojim jugozapadnim krajem glavni se greben oslanja na Samoborsko gorje s njegove istočne strane pa se može reći da su svetonedeljski bregi najistočniji obronci Samoborskoga gorja.

Prvi obronci Samoborskog gorja kod Svetе Nedelje - vrh Kozjak

ŽELJKO HAJTOK

Upravo takav oblik i položaj omogućuju prekrasne vidike sa svetonedeljskih bregova, s jedva 300 metara nadmorske visine. I to na sve strane. Od Turopolja i Pokuplja na jugoistoku i jugu, preko Samoborskoga gorja koje nam zaklanja obzor od jugozapada do sjeverozapada, savske doline i okolnih planina u Sloveniji, do gotovo cijelog Hrvatskog zagorja kojim dominiraju Strahinjščica i Ivanščica na sjeveru. Ipak, svakog će se šetača najviše dojmiti panoramski vidik na cijeli Zagreb, povrh kojeg, poput vječno budnog stržara, pomno bdiće Medvednica. Ono što svakako treba doživjeti jest noćni pogled na Zagreb. To je nešto od čega zastaje dah. Lijep je, dakako, i pogled na Samobor. Vjerljivo nije slučajnost što se taj grad razvio upravo u dolini između svetonedeljskih bregova i ostatka Samoborskoga gorja. Tu je našao savršen zaklon s triju strana svijeta, dok ga s četvrte štiti rijeka Sava.

Grebeni svetonedeljskih bregova, a i usjekline između njih, ispresjecani su raznim stazama i puteljcima, što omogućuje gotovo neiscrpne mogućnosti za šetnje ili vožnju biciklom. Bilo da krenete iz Svete Nedelje ili Brezja, Jagnjić Dola, Male Gorice, Srebrnjaka ili se automobilom popnete do mjesta Svetonedeljski Breg, možete poduzimati kraće ili duže kružne pješačke ture. U toku su radovi na trasiranju i označavanju rekreacijskih staza po svetonedeljskim bregima. Provodi

ih svetonedeljsko planinarsko društvo »Pinklec« u suradnji s Turističkom zajednicom Grada Svetе Nedelje.

Svetonedeljskim bregima dominira vrh Kozjak, visok 300 metara, na kojem se nalazi televizijski odašiljač. Izvorno se taj vrh zvao Kožlak, ali danas je usvojen naziv koji je preuzet iz vojnih karata bivše vojske, na kojima su izvorni toponići često bili mijenjani i prilagođavani tadašnjem službenom jeziku. S Kozjaka se pruža veličanstven vidik na sve strane, pa i na same svetonedeljske brežuljke, koji očaravaju svakog izletnika svojom pitomošću, zelenilom, bogatstvom flore...

Svetonedeljski su brežuljci sve donedavno bili pravi mali vinogradarski raj. Premda još uvijek ima mnogo vinograda koji rese padine Sopota, Kozjaka, Borovine, Ivanjskog brega, Ferešinca, Krijačice, Nedeljščaka... sve je više neobrađene, zapuštene zemlje, a grmlje koje raste na tim plodnim obroncima pruža dobro utočište sve brojnijoj divljači. Tamo gdje su se nekad ponosno uzdizali kolci s lozom, danas se ponosno uzdiže sve veći broj vikendica. A i stambena zona ulazi sve dublje i sve više u brda. Unatoč tome što nagla urbanizacija, potaknuta blizinom glavnoga grada, uzima sve više maha, ovi su brežuljci ipak uspjeli sačuvati svoj čar i sve više privlače brojne izletnike.

Svetonedeljski bregi čuvaju niz uspomena na davna vremena. Od najranije povijesti, kad

su bili samo greben u moru, njihov lapor čuva uspomene u obliku okamina školjaka, riba i bilja. Hrvatski prirodoslovni muzej i Samoborski muzej čuvaju dio nalaza iz toga doba koje su iskopali razni istraživači, među kojima je svakako najpoznatiji dr. Dragutin Gorjanović Kramberger. Zna se da je svetonedeljsko područje bilo nastanjeno još u doba Rimljana. Ovim je krajem prolazila važna rimska prometnica koja je povezivala Emonu i Sisciju, pa se uz nju, na području današnjeg Jagnjić Dola, formiralo naselje Nedicicum, po kojem je najvjerojatnije Sveta Nedelja dobila ime. Na arheološkom lokalitetu Herešincu, koji su lokalni stanovnici zbog lakšeg izgovora preimenovali u Ferešinec, pronađeni su ostaci arhitekture, keramičkih posuda, brončanih kopči i rimskoga novca. Najvrjedniji je nalaz spomenik Rimjaninu Pontijusu iz 3. stoljeća, pronađen potkraj 19. stoljeća.

Osim velikog broja iskopina, o kontinuitetu života na tome prostoru svjedoče i mnogi kulturni spomenici: nekoliko kapelica, već prije spomenuta župna crkva i više kurija. Jedan je od najzanimljivijih svjedoka prošlih vremena kerestinečki dvorac, spomenik kulture prve kategorije, koji je u 16. stoljeću izgradila plemička obitelj Erdödy.

Svetonedeljski bregi posljednjih su godina sve veći mamac planinarima, uglavnom iz zagrebačkih i samoborskih društava, kojima je Sveta Ned-

Pridružite se PD-u »Pinklec« 26. lipnja

Planinarsko društvo »Pinklec« iz Svete Nedelje organizirat će u nedjelju, 26. lipnja, prvi planinarski pohod Sveta Nedelja – Okić. Svi su dobrodošli. Više o pohodu može se saznati na internetskoj stranici svetonedeljskog PD-a »Pinklec« (www.pd-pinklec.hr).

Ija ishodište za planinarske izlete prema Okiću. Osim nezaboravnih vidika sa svetonedeljskih brežuljaka, planinare će na tom putu dočekati još niz zanimljivosti: lijepe šume bogate kestenima i gljivama, surove padine, divlji kanjoni potoka koje treba pregaziti, lijepa vikend naselja, zanimljiva arhitektura sačuvanih starih građevina, bogatstvo biljnoga i životinjskog svijeta... Kako ne postoje označeni planinarski putovi od Svete Nedelje do Okića, svetonedeljski će planinari ove godine trasiратi i označiti dvije staze koje će planinare upoznati s najzanimljivijim detaljima najistočnijeg dijela Samoborskoga gorja. Uzme li se u obzir blizina glavnoga grada i dostupnost javnim prijevozom, može se očekivati da će najistočniji obronci Samoborskoga gorja sve više privlačiti, kako planinare, tako i one manje zahtjevne građane koji si žele priuštiti malo opuštanja uz lijepo vidike.

Za Tonija i Igora

Uspomena na alpiniste stradale 15. ožujka na Mont Blancu

Vedrana Simičević, Rijeka

U sjevernoj stijeni Les Droitesa (4000 m) u masivu Mont Blanca, prilikom pokušaja uspona u jednom od najpoznatijih tamošnjih smjerova »Giant« (V/5, 1000 m) 15. ožujka poginuli su Toni Roso (21) iz Makarske, član makarskog kluba »Ekstrem«, zagrebačkog »Željezničara« i HGSS-a, te Beograđanin Igor Skender (25), ujedno i član AO PDS-a »Velebit« iz Zagreba

»Bok. Ja sam Toni Roso iz Makarske, imam 16 godina, idem u drugi razred jezične gimnazije. Član sam Speleo-alpine kluba 'Ekstrem'. Bavim se alpinizmom. Svaki vikend penjem smjerove po Biokovu i Mosoru s prijateljem iz kluba. Pao nam je snijeg na Biokovu pa ćemo klinove zamijeniti šraubama. Pozdrav!«

Tako se 2006. godine nadobudni 16-godišnji momak pod nadimkom »mladi ekstrem« predstavio po prvi put na alpinističkom forumu zagrebačkoga alpinističkog odsjeka PDS-a »Velebit«. O simpatičnom klincu iz Makarske koji je svoje pripravnicičko alpinističko znanje kalio kod vrhunskog učitelja – Ede Retelja, nije se potom previše čulo, sve dok novim »postom« kojih godinu dana poslije nije u svom samozatajnom stilu objavio, u jedva dvije rečenice, da je sam samcat prošao 120-metarski smjer težine 6a+, ostvarivši pothvat na koji su se tek rijetki, ponajbolji hrvatski alpinisti i sportski penjači i danas u stanju odvažiti.

S nekoliko uspona koji su potom uslijedili »Mali Toni« itekako je privukao pozornost hrvatske alpinističke zajednice i većeg broja potencijalnih penjačkih partnera. Novi post govorio je o smjeru Lykopolis u stijeni Velikog Borovca, dugom 350 metara i ocijenjenom sa 6b, a već nakon sljedećega mnogi su »skužili« da »mali ekstrem« misli ozbiljno: »Evo, budući da su mi svi partneri zamrli,

malo sam se više posvetio penjanju bez partnera, tj. soliranju«, kaže Toni u dotičnom postu i nabraja što je to prosolirao »samoosiguravanjem lađarcem«: »Super panoramika« 6a, 200 m; Živa&tara IV (150 m by klinovi); »Prvi snijeg« 6a, 150 m.

Neki su tada na ovakve objede pogledavali malo čudno, drugi su se zabrinuli za nadobudnog malca. Ali teško da je itko mogao osporiti da je Toni u samo dvije godine na neki svoj intuitivno-strastven način proniknuo u bit alpinizma, katkad pomalo zaboravljen u Lijepoj Našoj. Divlji, nepoznati smjerovi, čari otkrivanja novoga, fair-play, etika i avantura – sve je to 18-godišnji Makaranin »skontao« iz prve. I sa strašću prema penjanju, alpinizmu i planinama svojstvenoj samo onim najboljima, krenuo dalje.

Tako je započeo impresivan niz uspona kakvog se teško prisjetiti u slučaju nekoga hrvatskog alpinista mlađeg od 20 godina. Sve zahtjevniji prvenstveni smjerovi u najdražem mu Biokovu, sve teže ocjene na sportskim penjalištima, ledeni slapovi, dugački smjerovi u Centralnim i Julijskim Alpama – što li sve Toni nije naredao u posljednje dvije godine, izazivajući divljenje najiskusnijih hrvatskih alpinista. U alpinizmu, međutim, vještina nije jedina na cijeni, a Toni je mnoštvo potencijalnih penjačkih partnera i hrpu prijatelja brzinski stjecao svojom ogromnom voljom i

energijom za penjanjem i istraživanjem, no prije svega dobrom smislom za humor, dobrotom i skromnošću. Jer iako su s rezultatima došle i pohvale, iako smo u državi u kojoj je na svim razinama društva norma mediokritetsko busanje u prsa, Toni Roso uvijek je ostao samozatajan. Nisu ga zanimali sponzori, epske priče s uspona, članci u novinama. Toni je jednostavno radio ono što voli – penjaо i hvataо što više može sve te dragocjene trenutke, okružen stijenama i planinama.

Posljednja godina dana bila je za Tonija dotad najbolja. Osim što je u Zagrebu ozbiljno zagrizao za fakultet, u Biokovu se redaju teška i rijetka ponavljanja poput Solje, VIII-(A0), 350 m ili Jutog Yaka, VII+ (detalj VIII+ nije taj put išao), 400 m, oba s Igorom Skenderom, ili pak impresivni prvenstveni poput Leptirova plesa, VI+/V-VI, 380 m ili »Occo Teche«, 500 m i VII-/V-VI, po kojima će Tonija pamtitи još generacije penjača kad ih budu ponavljali. To su naravno samo neki od brojnih smjerova koje je u posljednje dvije godine ispenjao sa svojim prijateljima iz Makarske ili pak sa stalnim među-gradsko, među-državnim partnerima poput Krešimira Milasa (AO »Željezničar«), Iгора Skendera, Nine Adjanin i mnogih drugih.

Nevjerojatno je zapravo u koliko je malo vremena simpatični momak iz Makarske svojim usponima u Biokovu na neki način ponovo skre-

nuo pozornost većeg broja hrvatskih alpinista na ovo područje, kolike je ljude svojim penjanjem motivirao i kako je, posve nesvesno, radeći ono što osjeća, podsjetio cijelu hrvatsku alpinističku zajednicu na alpinističke standarde penjanja i etike koji su se nekad, a i sad, cijenili u svijetu.

Posljednjih godinu dana Tonija »pod svoje« uzima Domagoj Bojko, s kojim mali »Školjka« – kako ga je iz dragosti običavao zvati Milas, a prihvatali su to i mnogi drugi – penje niz zahtjevnih suhih, no i ledno-snježnih smjerova u Alpama. Dvojac, povremeno pojačan trećim partnerom, u samo nešto više od dva mjeseca ove zime skida dugačke, rijetko penjane klasike u dobrim uvjetima: Tschadova u Ojstrici IV/2, 800 m, Tomazinova IV/3, 900 m i kultni Led sa Severa VI/4+, 900 m u Stenaru (sa Skenderom), te najnoviji hit Dolgog Hrbta, tisućumetarski ledeni smjer BiK IV/4+. Toni tome dodaje i Grintavčev steber IV/4+, 250 m, te Desni slap pod Prisojnikom WI4+.

Kad počne ovako nabrajati i da kojim slučajem intervjuirala samo dio njegovih penjačkih partnera i prijatelja, čovjek bi o Toniju Rosi mogao bez poteškoća napisati pravi bestseler ili snimati dokumentarac. Taj bi posramio sve pretenciozne penjačke filmove koji uglavnom bezuspješno pokušavaju uhvatiti »bit alpinizma«.

Jer Toni je svojim likom i djelom utjelovljivao baš to – sve ono najbolje što se ikad može reći o alpinizmu i životu.

A veliko, dobro srce i strast za penjanjem bilo je ono zbog čega su se tako dobro slagali Toni i Igor Skender. Potpisnica ovih redaka uvijek bi se ponovno iznenadila kad bi se nakon nekog novog razgovora s uvijek »iskuliranim«, racionalnim srpskim alpinistom prisjetila da još nije prešao 25. godinu života. Igor Skender i njegova djevojka i penjačka partnerica Nina Adjanin nebrojeno su puta potegli iz Beograda do Slovenije vlakom, auto-stopom, na sve moguće načine, samo da dođu do planina i nisam se jednom osjećala malčice posramljenom svojim zanovijetanjem da mi je teško kad se moram dignuti u 4 ujutro, kad bi se sjetila da je njima trebalo 24 sata samo da dođu pod smjer. Što se alpinizma tiče, Balkan je zapravo »selo« i Igoru i Nini nije dugo trebalo da penjačke partnere počnu tražiti u Hrvatskoj. U samo nekoliko godina, nisu se samo uvrstili u naše redove, nego jako duboko i u naša srca, povezujući

hrvatsku i srpsku alpinističku zajednicu velikim mostom prijateljstva.

Nedavno su kao članovi zagrebačkoga alpinističkog odsjeka »Velebit« uspješno položili hrvatski ispit za naslov »alpinist«. Iza Igora, iako je i sam bio vrlo mlad, ostali su usponi u velikim, poznatim, klasičnim alpskim smjerovima kao što su Gervasutti Pilar u Mont Blancu du Tacul, Cassin u Piz Badilu, Aschenbrenner u Travniku (jedna i druga varijanta), Čopov steber u Triglavu, Swiss route u Cortesima, kao i uspon na Aconcagu.

I Toni i Igor već su se odavno upisali u alpinističke analne na ovim prostorima, ali važniji od svega toga jesu svi oni lijepi trenuci po kojima će ih se tako mnogo ljudi sjećati. I uopće ne sumnjam da će se mnogi od nas, njihovih prijatelja, penjačkih partnera i poznanika, svaki put kad nekom budemo morali objašnjavati što je to što nas »tjera« da se bavimo alpinizmom, sjetiti da smo, eto, zahvaljujući tome, imali priliku s takvim nevjerojatnim ljudima podijeliti svoje trenutke u planini.

Nina, drži se.

U nastavku, umjesto uobičajenog popisa najboljih smjerova, evo dva Tonijeva teksta na stranicama njegova drugog kluba, AO »Željezničar«, koji su nasmijali i motivirali mnoge planinare i alpiniste, a koji jako dobro hvataju bit toga tko je bio Toni Roso

From: Toni Roso – toni.rosa@gmail.com

Date: Wed, 25 Aug 2010 00:06:42 +0200

Ej bok narode, pišem prvi put, pa mi se nemojte smijat! :) Cilo lito san doma, pa nisan ima šta radit nego penjat. Nešto u Alpama i na Biokovu. Evo ovako po redu, da ne pišen romane:

Biokovo, Veliki Borovac, smjer Solja, VIII–(A0)/VI–VII–, 350 m, partneri: Nina Adjanin i Igor Skender Super moderni klasik Stipe Božića, kojeg je jedini oslobođio Ivica Matković. Karakteristika smjera su glatke okomite ploče, a u detaljima ekspanzivni klinovi iz '81. Zapalo me da vodim cili smjer i dobro je išlo sve do pada koncentracije. Tada padam na stari ekspanzivac zabijen par centimetara u ploču, odmaram, dižem se i prolazim. Do kraja je išlo glatko. Smjer je zračan i atraktivan. Može se popeti bez kladiva i klinova, svakako za preporučiti.

Biokovo, Mali Šibenik, smjer Po rebru, V+/ III–IV, 200 m, partner: Jadranko Jerković Lipi stari smjer, prvi klasični smjer za Jadranka i isprobavanje novih mythosica. ;-)

Biokovo, Solilo, Surovi, VII–/ IV–VI+, 350 m, partner: Jadranko Jerković (1. pon. + 1. slobodno pon.) Novi prvenstveni smjer naših asova iz Makarske Ivana i Velimira, ludilo stina i detalji. Eto ima san sriču slobodno ga proč, prva velika ploča VI+ bez mogućnosti za išta stavit je scary, dok je poslije nje ključni detalj sa prevjesom i dva klina koje su Ivan i Vele ostavili. Bar nije vruće, 10 °C sa burom u ovo doba godine. Sve san penja ko prvi, dok je Jadranko ko pravi zubar vadio opremu iz stine.

Dita po Alpama sa Domagojem Bojkom, Piz Badile i okolica

Punta dal' Albigna, neznan ime smjera, 6a, 200 m. Prvi kontakt sa granitom, fora!!

Punta dal' Albigna, Steiger, donji dio 5c, gornji IV, 750 m. Budući da je Badile još bio pod snijegom, odlučili smo se za niži i lipi smjer, koji je bio test navezi za Nord kante.

Piz Badile, Nord kante, V–/III–IV, 1000 m. Dugi klasik, koji svakodnevno privlači mnogo penjača. Zbog ljepote, ali i zbog mogućnosti penjanja dok su svi ostali

Toni Roso u stijeni

smjerovi mokri i napunjeni snijegom. To je bio slučaj i s nama, htjeli smo Cassina, ali ispalio je super i ovako, bili smo brzi i za 5 sati smo se popeli i još 3 za absail, i pravac Zagreb! Doma stari lisac je na kraju iskombinira super alternativu. Propa nam je Walker i Aig. Noire, ali smo se opet lipo penjali.

Biokovo, Pićet, Dva Koroška Robin Hooda, VI+/IV-V, 200 m (1. solo + 1. slobodno pon.). Vrućine su teške, a kako oladit pijanu glavu? Ja san skonta kako! :) Krenio u 4, doša kući prije 9. Linija slovenskih penjača, oni su išli na A1. Proša detalj laganini, tu sam se osigurava. Ostalo bez. Nekad je lipo biti sam...

Biokovo, Solilo, Leptirov ples, VI+/V-VI, 380 m, partner: Jadranko Jerković. Naš prvi prvenstveni, zbog kojeg smo sretni. Smjer prolazi između dva klasika, Ribarevog i Stupa Solila. Linija je logična. Teškoće su konstantne, a stijena je kvalitetna sa ponekom dionicom krša. Smjer sam popeo slobodno u vodstvu sa setom čokova, 6 friendova i 5 klinova. Za ponavljanje bi bilo dobro poniti isto, jer smo ostavili samo 3 klina u zadnjoj dužini. Opet je doktor Jerković pokaza da je u kratko vrijeme skupio znanja i sabranosti za penjanje ovakvih smjerova.

From: Toni Roso – toni.roso@gmail.com

Date: Wed, 3 Nov 2010 14:43:11 +0100

Hellou ljudi! Evo kako san ozlijedio rame na zadnjem izletu, moram mirovati. Ne da mi se samo učiti, pa evo kratki izvještaj o ljepšim izletima od zadnjeg.

– U Dolgi hrbat sam išao sa Domićem, penjali smo Indijansko poletje. Bili smo u društvu dvije Slovenke, Maje i Jerce. Meni je bio lijep smjer, posebno ključna dužina duga 60 metara. Sa štandova sam promatrao »napucane« cugove Šimenc-Škarje. Inače smjer je dugack ok 400 metara, sa težinama VI+/V-VI. To mi je bilo prvi put nad Jezerskim i sigurno će se opet vratiti tamo.

– Nakon mukotrpnih ispitnih rokova vraćam se doma u Makarsku di me čeka »stara« naveza mojih lokacija Ivana i Vele. Nisu me morali dva puta pitati da idem

s njima penjati novu liniju u masivu Solila. Da ne pišem puno... glad, dehidracija, grčevi, padovi koji su čupali klinove i penjanje po mraku obilježili su ovaj novi smjer imena »Occo Teche«, dužine 500 metara i teškoće (VII-/V-VI) za koji nam je trebalo 15 sati napornog penjanja u troje. U težim detaljima je ostavljen po koji klin!

Tijekom tjedan dana odmaranje na moru i suncu, pogled koji puca na Biokovo motivira me za novo penjanje. U namjeri penjanja Mrzle smeri u Solilu, dottore Jadranko i ja penjemo novu i puno atraktivniju liniju koja je udaljena od Mrzle svega par metara. Bio sam uvjeren da penjemo Mrzlu smer, ali u detalju nije bilo ni jednog klinu koji se spominju u opisu. Dok Mrzla u lijevo ide po nekom kršu, ovaj naš imena »Slučajni« ide po glatkoj zajedi pod strop i u desno. Za težine VI+/IV-V i dužinu 280 metara trebalo nam je oko 4 sata. Jedina mana smjera je što nismo ostavili ni jedan klin, ali linija je logična! ;-)

– Nakon 5 dana Biokovo doživljava procvat! Tj. dolazi preko 20 penjača iz svih krajeva, najviše iz Zagreba! Svi skupa dižemo bazu kraj Basta, podno Šibenika. Vesela atmosfera, zanimljivi ljudi i priče.

Prvi dan su se sve naveze raspršile po cijeloj planini! Ja se navezujem s Milasom i Domićem i ulazimo u novu liniju u malom Borovcu. Sunce nas grijе a povjetarac osvježava.

Baš san gušta, e da je bar duže trajalo. Na vrhu Domić daje ime Turbo folk u kontekstu Ramba Amadeusa. Bilo je teško V+/IV i dugo 250 metara. Prava uživanja sa dvi legende ko šta su Milas i Bojko!

Drugi dan idem penjat nešto o čemu sam dosta razmišlja. Opet je u igri najmarkantnija stijena – Solilo, smjer Juti Yak. Penjao sam ga sa Igorom Skenderom. Svaki cug me ostavljao bez daha, 450 metara vertikalne ploče sa višećim štandovima. Penjali smo slobodno do VII+, detalj VIII+ nije išao...

Pri kraju najtežeg cuga, u priječnici, užetom rušim kamen od neke dvije tone koji prolazi pola metra od Igora. Prvih desetak sekundi nisam znao što je s njim jer je sve bilo u prašini, nakon toga je slijedila priječnica u njihaju iz koje san izvadio rukom stari klin sa zamkom i zabio novi. Tek na štandu shvaćamo da nam je neki manji kamen prerezao pola debljine halfa. Polako pada mrak, još jedan težak cug glatkih ploča bez mogućnosti za međuosiguranje i vani smo u »četvorkama«. Na vrhu smo nakon 9 sati napetog i zanimljivog penjanja. Sretni i umorni silazimo na pivu sa Bojkom i Milasom koji su popeli klasik »Stup Solila«.

Zadnji dan ovog prelipog logora odlučujemo se za Pezzolatove sportske smjerove u malom Borovcu, Bojko, Milas i ja penjemo Super Panoramiku 200 metara, 6a i Sive Jeze 150 metara, 6b.

Pizza, piva i povratak u sivi Zagreb...

Zdravi i veseli bili!

Vidimo se!

V R H

Lipa na Medvednici (709 m)

Lipa je istaknuto bilo strmih strana koje povezuje dva istoimena vrha - Rog (742 m) i Rog (709 m). Prvi, viši, zarastao je vegetacijom i ne pruža vidik, za razliku od drugoga Roga, na čijem se vrhu nalazi pl. dom i razgledna piramida. Vrh Rog ili Strmina (709 m), koji je KT HPO-a, zadnji je istaknuti vrh kojim na istoku završava središnji dio Medvednice. Na samome vrhu nalazi se piramida, a pod njom pl. dom Lipa, i na sjevernoj strani kapela posvećena hrvatskim mučenicima.

INFO

Vidik: S piramide na vrhu pruža se širok vidik na Zagorje i Posavini

Koordinate: N 45° 55' 47.1" E 16° 4' 2.0"

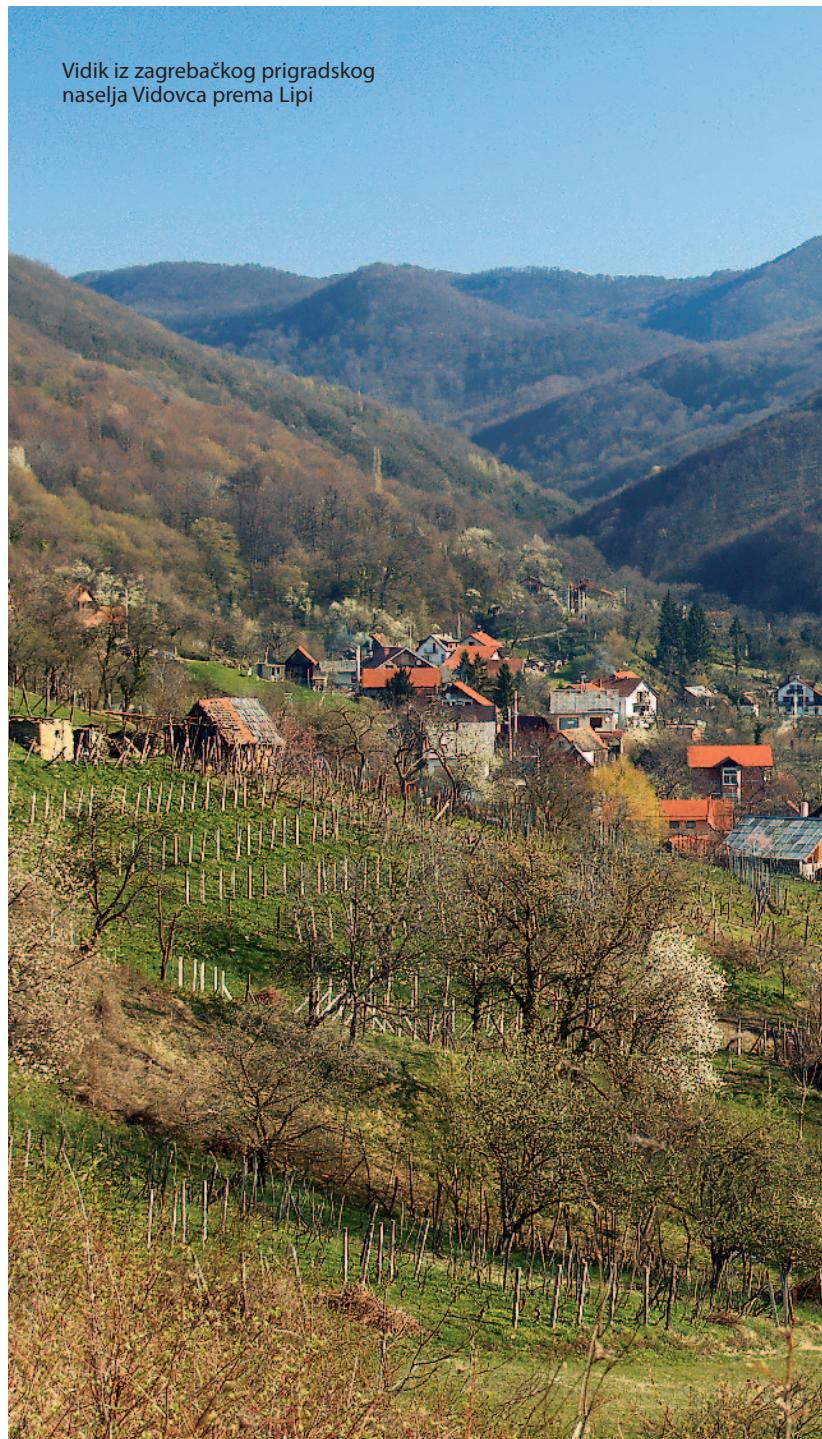
Žig: Gumeni žig s natpisom Lipa je u planinarskom domu Lipa, a metalni žig nalazi se na zidu doma

Prilazi: Svi prilazi na Lipu su razmjerno laki i lijepi, pa je teško bilo koji izdvojiti. Ipak, možemo reći da se najčešće koriste prilazi iz prigradskog naselja Čučerja (do Čučerja se najlakše stiže iz smjera zagrebačkog naselja Dubrava - autobusna linija završava u Gornjem Čučerju).

Zemljovid: Medvednica - istočni dio, 01a (Smand)

KT planinarskih obilaznica: Hrvatska planinarska obilaznica, Planinarski put Medvednicom, Hrvatske planinarske kuće (planinarski dom), Zagrebački romarski put (kapela), Zagorski pl. put (ZPP, žig. u pl. domu)

Vidik iz zagrebačkog prigradskog naselja Vidovca prema Lipi

U svakom broju predstavljamo planinarske kuće, obilaznice, vrhove Hrvatske planinarske obilaznice, zanimljive internetske stranice i poneku zanimljivost iz prošlosti

ALAN ČAPLAR

Mrkopaljski planinarski put

Tip obilaznice: vezna

Osnovana: 1990.

Minimalno vrijeme obilaska: 2 dana

Broj KT-a: 8

KT: Vrh Samarskih stijena (1302 m), Stepenica, Piramida, Veliki Kanjon, Dvorac, Južni vrh, Amfiteatar, Južna barijera

Uvjet za priznanje: obilazak svih kontrolnih točaka

Upravljac: HPD »Bijele stijene«, Mrkopalj

Informacije: Stanislav Horaček, 098/402-141

Mrkopaljski planinarski put je planinarska obilaznica koja prolazi područjem Samarskih stijena. Obilaznica otkriva gotovo neprohodno područje gdje civilizacija još nije stigla. Nigdje u hrvatskim planinama na jednom mjestu ne može se susresti toliko mnogo neobičnih prirodno stvorenih kretanja. Glavni umjetnici su ovdje voda, vjetar i temperaturne promjene, a materijal je vapnenac. Rezultat tog procesa su brojni jedinstveni oblici u kamenu: tvrdave, dvorci, obelisci, tornjevi, šiljci, ljske, čučavci, mostovi, žlebovi, kamini i mnoge druge apstraktne tvorevine. Ako svemu tome dodamo da su Samarske stijene nastanjene vrlo brojnom faunom i mnogim endemičnim biljkama kao što je runolist, onda je sasvim jasno zašto je ovo područje 1985. proglašeno strogim prirodnim rezervatom. Ljepotu Samarskih stijena možda najbolje oslikava rečenica: Ono što su Plitvička jezera među jezerima to su Samarske stijene među stijenama. Planinari se mogu osjećati privilegiranim da imaju priliku, koristeći ovu obilaznicu, upoznati ovaj jedinstveni kutak zemlje. Mnogi će se složiti da je Mrkopaljski planinarski put najljepša obilaznica u Hrvatskoj.

Faruk Islamović

BERISLAV BANEK

PLANINARSKA KUĆA

Planinarsko sklonište »Jakob Mihelčić«

Planinarsko sklonište »Jakob Mihelčić« (1460 m) drvena je kućica smještena pod samim hrptom Bjelolasice. Unutrašnjost je mala blagovaonica s drvenim namještajem i dva stola, od kojih je jedan ukomponiran u malu apsidu iz koje se pružaju lijepi vidici na Bijele i Samarske stijene te prema Velebitu. Sklonište je nazvano po lugaru koji je planinarima u 19. stoljeću otkrio put do vrha Bijelih stijena i koji se smatra prvim hrvatskim planinarskim vodičem. Sklonište je od vrha Bjelolasice udaljeno 15 minuta hoda.

INFO

Otvoreno: stalno

Opskrbljeno: neopskrbljeno

Mesta za noćenje: 10

Upravlja: za Odbor Kapelskog planinarskog puta PD »INA Bjelolasica«, Zagreb

Informacije: Zlatko Glavina 098/90-25-745, 01/38-97-384

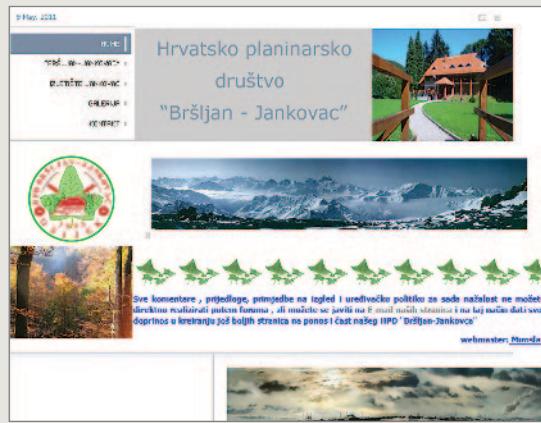
Prilaz vozilom: nema prilazne ceste, najbliža je mak. cesta podnožjem Bjelolasice iz Mrkopljia i Begova Razdolja preko Vrbovske poljane

Piramida u Samarskim stijenama

www.jankovac.hr

Jedno od najvećih i najjačih slavonskih planinarskih društava HPD »Bršljan-Jankovac« svoju sadašnju web stranicu uspostavilo je 2007. godine. Do danas se stranica popunila vrlo raznovrsnim planinarskim sadržajima i uredno se ažurira, što ju čini vrlo informativnom i praktičnom za članove društva. Važan dio sadržaja čine i podstranice planinarskog doma i izletišta Jankovac u središnjem dijelu Papuka. Izvještaji s važnijih izleta uredno su sortirani, a obiluju mnoštvom lijepih slika, pa je ovaj web zanimljiv i nečlanovima »Bršljan-Jankovaca«.

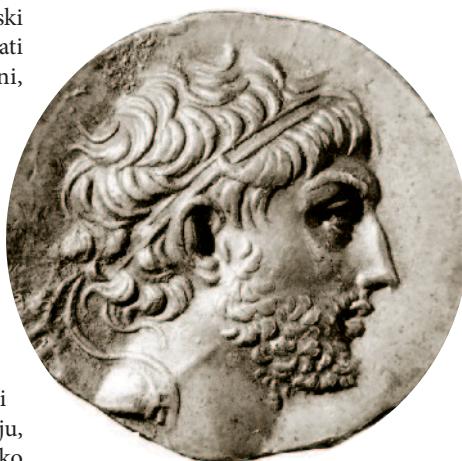
IZ PLANINARSKE PROŠLOSTI

Uspon Filipa V. Makedonskog u 2. stoljeću prije Krista

Makedonski kralj Filip V. Makedonski (238-179. pr. Kr.) izveo je prvi poznati planinarski uspon u našoj blizini, negdje na Balkanskom poluotoku. Prema antičkom povjesničaru Titu Liviju (21. glava u XI knjizi njegovih djela), taj se kralj, pripremajući se za osvajački rat, uspeo 181. g. pr. Kr. na najviši vrh gore Hemus, nadajući se da će s vrha vidjeti svu svoju zemlju od Jadran-skog do Egejskog mora.

Uspon je bio vrlo težak. Trajao je tri, a silaz dva dana, što za čovjeka u dobi od 57 godina, makar jahao i na konju, nije bio mali napor. Na vrhu se teško razočarao jer je bio obavljen maglom, no to ga nije omelo da ondje postavi žrtvenik bogu Zeusu.

Dvije tisuće godina poslije toga razvila se polemika koji je vrh bio taj Hemus i kako se danas zove. Neki su mislili da je to Ljuboten u Šar-planini koji se nekoć smatrao najvišim na Balkanu, Bugari su navijali za Musalu, Rilu ili Staru planinu, ali se ni sami među sobom nisu mogli složiti koji je to od ta tri

Filip V. Makedonski

vrha, a jedan je srpski geograf ponudio kao kompromisno rješenje Solunsku glavu (2540 m) južno od Skoplja s koje se, po narodnoj predaji, vidi Solun na Egejskom moru. Pitanje je i danas otvoreno, jer nema pouzdanih dokaza.

prof. dr. Željko Poljak

Vremeplov

1. 6. 1898. izašao prvi broj »Hrvatskog planinara«

3. 6. 1950. M. Herzog i L. Lachenal, članovi Francuske ekspedicije prvi su se popeli na jedan osamtisućnjak – Annapurna I (8091 m)

5. 6. 1870. sagrađen prvi planinarski objekt u Hrvatskoj - drvena piramida na vrhu Sljemenu

8. 6. 1924. nekoliko stotina metara ispod vrha Mt. Everesta nestali G. L. Mallory i A. C. Irvine pod još danas nerazjašnjenim okolnostima

10. 6. 1964. izgorio novi Tomislavov dom na Sljemenu

15. 6. 1923. Papa Pio XI proglašio svetog Bernarda Mentonskog zaštitnikom planinara

22. 6. 1956. Dada Pirc postala prva žena u Hrvatskoj s naslovom alpinist

24. 6. 1953. PSH kao republički savez postaje član UIAA

30. 6. 2006. Hrvatski sabor donio Zakon o Hrvatskoj gorskoj službi spašavanja

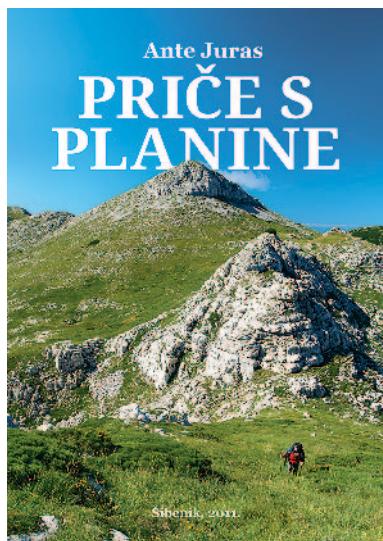

Ante Juras: Priče s planine

U izdanju Planinarskog saveza Šibensko-kninske županije u ožujku je iz tiska izašla knjiga »Priče s planine« Ante Jurasa. Tiskana je u boji i sadrži 176 stranica A5 formata.

Knjiga je autobiografski prikaz doživljaja i najvažnijih zgoda iz planinarskog života jednoga osobitog planinara. Šibenčanin Ante Juras jedan je od onih posebnih ljudi koje je uvijek ugodno susresti u planinama ili podno njih i jedan od onih koji o planinama i planinarstvu uvijek govore i pišu s iskrenim zanosom. I doista, kao suradnik »Hrvatskog planinara« i »Glasnika Kamenara« Juras je tijekom proteklih nekoliko desetljeća napisao obilje planinarskih članaka i vijesti koji su uvijek rado primljeni među čitateljima svih uzrasta. U njegovo su knjizi objedinjeni planinarski i putopisni članci koji su objavljeni u posljednjih 30 godina u časopisu »Naše planine«, odnosno »Hrvatski planinar« te u šibenskom »Glasniku Kamenara«. Članci nisu tematski ograničeni na opis uspona do nekog vrha, nego obuhvaćaju i razne usputne zanimljivosti jer je Jurasu svrha planinarenja mnogo više od samog penjanja. Za razliku od većine pisaca, on će domaćine u krajevima koje opisuje i ljude koje susreće uvijek staviti na prvo mjesto, nigdje ne ističući svoje osobne zasluge i uspjeha. Štoviše, Jurasovi članci nikad nisu opterećeni opsežnim i zamornim opisima, već su uvijek koncizni, puni konkretnih podataka. Njihova je posebna vrijednost u činjenici da gotovo u svakom članku Juras predstavlja kulturnu i prirodnu baštinu te narodne običaje, potvrđujući time da je planinarstvo prije i iznad svega kultura, a ne besciljno penjanje na vrhove s kojih planinar ionako ubrzo mora siti. U tekstovima se često može pronaći neka zanimljiva anegdota, ali istodobno i obilje praktičnih i korisnih zapažanja. Uza sve to, pažljivog čitatelja najviše će zadiviti s koliko planinarske ljubavi i poštovanja prema kulturi i prirodi Juras piše o svemu što vidi.

Osim kao suradnik »Hrvatskog planinara« i »Glasnika Kamenara«, Juras je nezamjenjiv doprinos dao razvitku šibenskoga i hrvatskog planinarstva te na drugim poljima. Već je godinama njegov »Kamenar« jedno od najorganiziranih planinarskih društava u Hrvatskoj, uvijek zastupljen velikim brojem planinara

na svim većim planinarskim manifestacijama. Društvo je širom Hrvatske prepoznatljivo i po »Glasniku Kamenara«, planinarskoj kući pod Trtrom i dobrodošlici koju pruža svim gostima u šibenskom kraju. Slično tome, Planinarski savez Šibensko-kninske županije, kojemu je Juras pokretač i predsjednik, danas je jedan od najjačih županijskih planinarskih saveza u Hrvatskoj.

Upravo u tome i jest tajna Jurasove planinarske veličine – on je istodobno aktivan sudionik i skroman kroničar planinarskih zbivanja. Upravo zato zapisi Ante Jurasa ne oslikavaju samo njegove osobne planinarske doživljaje i užitke proživljene u hrvatskim i

inozemnim planinama, već su neposredno svjedočanstvo o razvitku i dosezima planinarstva u Šibeniku i okolicu. Ipak, Jurasove »Priče s planine« ne treba čitati samo kao zanimljivo planinarsko i memoarsko štivo, treba ponajprije uživati u autorovoj neposrednosti i iskrenosti, a posebno u načinu kako – s neizmjernim užitkom – opisuje planinarske susrete, doživljaje i dojmove.

Knjiga se može naručiti u Planinarskom savezu Šibensko-kninske županije ili izravno kod obitelji Juras (kontakt: Težačka 98, Šibenik, tel. 022/215-914 i 091/79-91-381).

Alan Čaplar

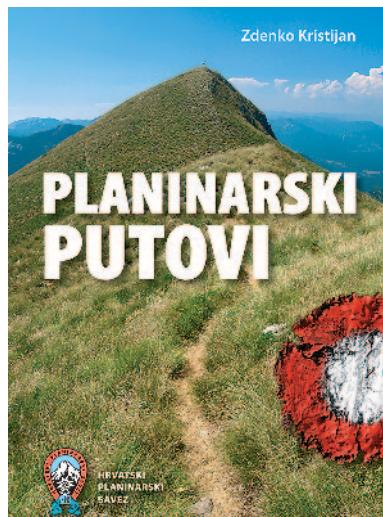

Svečano predstavljanje knjige 14. ožujka u Šibeniku: urednik Alan Čaplar, predsjednica HPD-a »Kamenar« Sonja Cukrov Sunko i autor Ante Juras

Zdenko Kristijan: Planinarski putovi – priručnik za markaciste

U travnju je iz tiska izašlo novo izdanje priručnika »Planinarski putovi« autora Zdenka Kristijana. Osnovna je namjena Priručnika da posluži kao udžbenik polaznicima tečaja za markaciste koje organizira HPS. Priručnik na vrlo pristupačan način obrađuje sve teme koje se odnose na obilježavanje planinarskih putova. Tu su prije svega obrađeni izgled i dimenzije svih markacija što ih susrećemo na planinarskom putu. Da ne bi bilo zabune oko toga što je »naše«, a što »njihovo«, obrađene su i neplaninarske oznake. Tu su i poglavlja o natpisima, putokazima, pločama, žigovima i teško prohodnim putovima. Iscrpno su opisani tehnika markiranja, pribor, pravila za postavljanje markacija, trasiranje, prvo markiranje i na kraju, što je možda najteže, održavanje putova.

Sva su poglavlja popraćena brojnim poučnim primjerima i dobro odabranim slikama. Pri kraju su

obrađene i planinarske obilaznice i planinarski pohodi. Autor je zaista želio sve dati na jednome mjestu, pa se u Priručniku mogu vidjeti obrasci za markaciste i Pravilnik komisije za planinarske putove. Šećer naravno dolazi na kraju, a to je poglavlje koje donosi ispitna pitanja na tečaju za markaciste.

Možda možemo reći da je autor neka poglavlja preiscrpnog obradio, no svi ćemo se složiti da je bolje tako nego prepostavljati da se neke stvari podrazumijevaju. Iako je Priručnik planinarima i markacistima već otprije poznat, autoru treba iznova čestitati na ovakvo cijelovitom djelu i zahvaliti mu se što je svoje bogato planinarsko i markacičko iskustvo prenio na njegove stranice. Priručnik se može kupiti u HPS-u, Zagreb, Kozarčeva 22, ili naručiti preko HPS-ove web trgovine na www.plsavez.hr.

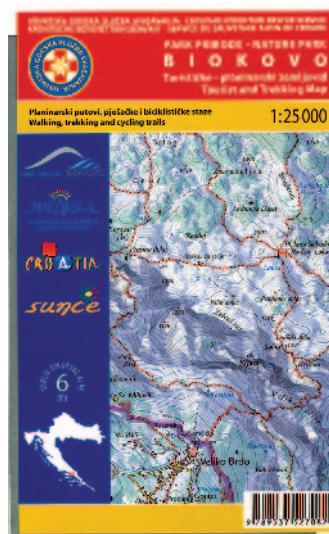
Faruk Islamović

Turističko-planinarski zemljovid Parka prirode Biokovo

Nastavlja se vrlo uspješna turističko-planinarska serija »Dinarske Alpe«, autora Rudolfa Schwabea u nakladi HGSS-a. Nakon zemljovida Mosora, Omiške Dinare, Kozjaku, Lastova i Visa, šesto izdanje pokriva područje Parka prirode Biokovo.

Planinarima, a u posljednje vrijeme sve više i turistima, to je vrlo zanimljiva planina. Ljeti su česte vijesti o zalutalim i izgubljenim izletnicima u biokovskim vrletima. Nadamo se da će ovo izdanje pridonijeti smanjenju te crne statistike.

Zemljovid je tiskan obostrano, na kvalitetnom papiru, u mjerilu 1:25000. Na jednoj je strani sjeverozapadni, a na drugoj jugoistočni dio Parka prirode. Prikazane su planinarske staze koje vode do važnijih planinskih vrhova, ali i brojne druge zanimljivosti. Područje Parka prirode obuhvaća biokovske vrhove Šćirovac, Sv. Ilija, Šibenik, Sv. Jure, Kimet i Vošac. Planinarima je svakako zanimljiv i nastavak biokov-

skog masiva prema jugoistoku, ali to područje zemljovid ne obuhvaća. Nadamo se da će i ono uskoro doći na red.

Sve planinarske staze snimane su GPS-om i potom prenesene na zemljovid. Brojka od 41 suradnika koji su snimali teren i čak sedam recenzenata jamči da je posrijedi vrlo dobar uradak, na koji se možemo osloniti. Sve u svemu, lijepo izdanje. Nadamo se da ćemo ubrzo sve hrvatske planine imati prikazane ovako dobrim zemljovidima jer će to planinarima bavarak u planini učiniti ugodnijim i sigurnijim.

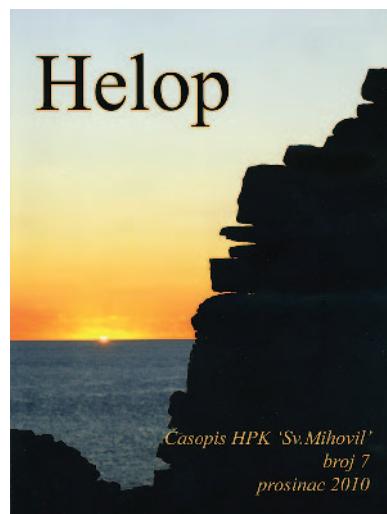
Zemljovid se može nabaviti u Turističkoj zajednici Makarske, Stanici HGSS-a Makarska i u

HPS-u Zagrebu. Manji isječak ovog zemljovida, koji pokriva okolicu Makarske, može se besplatno dobiti u Turističkoj zajednici grada Makarske. Faruk Islamović

Helop, br. 7

U prosincu 2010. izšao je već sedmi broj časopisa koji jednom godišnje izdaje HPK »Sveti Mihovil« iz Šibenika. Ovaj je broj uredila Tatjana Bračunov, a sadrži 37 priloga o planinarskim djelatnostima Kluba na ukupno 131 stranici, sa slikama u boji. Najviše je priloga posvećeno usponima na planinske vrhove u zimskim i ljetnim uvjetima, posjetima manje zahtjevnim planinarskim odredištima, speleološkim istraživanjima, školovanju, obavijestima s raznih planinarskih proslava te osobnim doživljajima planinske prirode.

U časopisu će svatko pronaći ponešto zanimljivo. Može se tu pročitati o zimskom usponu na Tursku goru (2251 m) u Sloveniji, o tradicionalnom prednovogodišnjem usponu na Dinaru, o usponu na Bojinac, na Poštak (1425 m), Omišku Dinaru, Šator (1872 m), Visočicu (1619 m), Svetu brdo, Vlaški grad, Kijevoški Bat ili Kijevoški Kozjak, na Svilaju i dr. Tu je i humorističan opis velikog uspona mladih školaraca na Mount Krtolin (5030 dm) i Orlovaču (4940 dm). Zanimljivi su opisi prolaza kroz kanjon Čikole i spuštanje čamcima niz rijeke Krupu, Krnjezu i Unu, opis planinarskog posjeta Kornatskim otocima, kao i posjet Stazi Malog princa na Crnopcu. Opisano je kako je proslavljen Dan planinara Šibensko-kninske županije na Vlaku kraj Zatona, Dan

planinara Hrvatske na Hahliću i kako je bilo na memorijalnom susretu planinara na Čvrsnici.

Speleolozi su opisali sudjelovanje na 8. Šibenskoj speleološkoj školi, na istraživanju jamskog sustava Kita Gačešina – Draženova puhaljka (novim istraživanjem

VODIČI ZA UPOZNAVANJE PRIRODNIH LJEPOTA U HRVATSKOJ

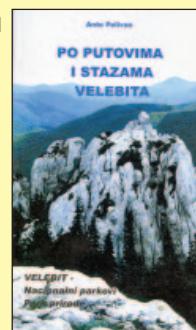

Autor: Vlado Božić
bogato ilustriran vodič
format: 21x12,5 cm
tvrdi uvez
300 stranica
cijena: 210,00 kn
s popustom: 100,00 kn

Narudžbom svih triju knjiga odobrava se dodatni popust
Cijena je ukupno 130,00 kn. Poštarina uračunata u cijenu!

Autor: Ante Pelivan
bogato ilustriran vodič
format: 21x12,5 cm
meki uvez
240 stranica
cijena: 60,00 kn
s popustom: 30,00 kn

Autor: Ante Pelivan
bogato ilustriran vodič s kartama
format: 21x12,5 cm
meki uvez
192 stranice
cijena: 60,00 kn
s popustom: 30,00 kn

"Ekološki glasnik"

Duga cesta III odvojak 12,
10412 Donja Lomnica
Tel: 01/6218 872
Fax: 01/6234-058
web:
www.ekoloski-glasnik.hr
e-mail:
ekoloski.glasnik@vip.hr

Tiskara
"Ekološki glasnik"
tisk knjiga i
časopisa vrhun-
ske kvalitete
posebni popust
za sva planinar-
ska društva

ekološki glasnik časopis o prirodi

ostvarena je duljina od 17.781 m – najveća u Hrvatskoj i veća od dotadašnjeg špiljskog sustava Đula – Medvedica!), na istraživanju špilje Kotluše kod izvora Cetine i nekoliko špilja i jama na Dinari, ponora Punare i Zazidane špilje u kanjonu Krke, speleološkom istraživanju u Dalmatinskoj zagori te sudjelovanje članova Kluba u ekspediciji u Lukinoj jami.

Opisano je i markiranje staze Mirkovići – Dinara, o planinarskoj školi i o radu šibenske stanice HGSS-a. U svim se tekstovima osjeća jak osoban doživljaj autora. Sve u svemu, časopis koji vrijedi pročitati!

»Helop« se može nabaviti izravno od HPK-a »Sveti Mihovil«, adresa: Bana Josipa Jelačića 28, 22000 Šibenik.

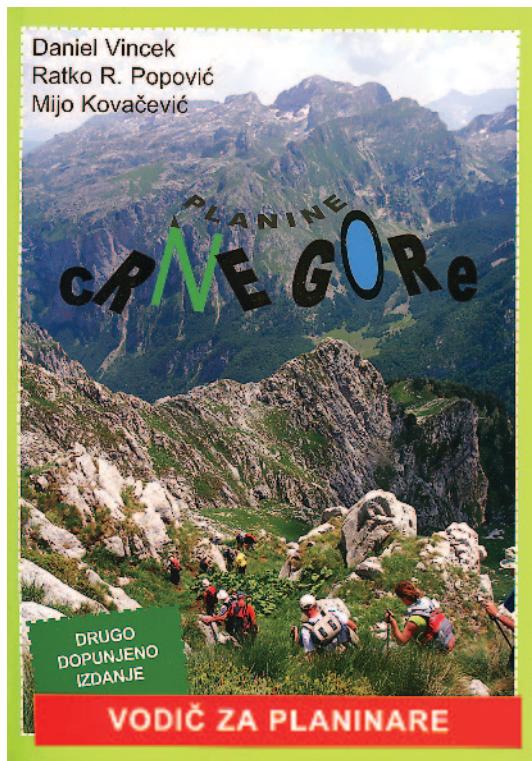
Vlado Božić

Vodič po planinama Crne Gore

U izdanju organizacije »Meditersko planinska Crna Gora« u Podgorici je izdano drugo izdanje vodiča »Planine Crne Gore«. Riječ je o praktičnom vodiču koji na 148 stranica predstavlja sve značajnije planine jedne od najmlađih europskih država. Crna Gora jedna je od najgorovitijih država u Europi - oko 55 % nalazi se iznad tisuću metara, a oko 15 % iznad 1500 metara nadmorske visine. Unatoč razmjerno teškoj pristupačnosti, crnogorske su planine već davno privukle pozornost domaćih, a i hrvatskih planinara, o čemu je nedavno opširnije u našem časopisu pisao dr. Željko Poljak (br. 10, 2010, str. 330-335). Ovdje spomenimo da su prvi vodič po jednoj crnogorskoj planini zajednički napisali zagrebački planinar Branimir Gušić i crnogorski planinar Branislav Cerović još 1938. godine. Bio je to »Vođ po Durmitoru«.

Atraktivan planinarski vodič »Planine Crne Gore« djelo je tročlane ekipe na čelu s rođenim Zagrepčaninom Danielom Vincem iz Kolašina, koji je svoj život posvetio istraživanju bilja crnogorskih planina i koji je zajedno sa svojom suprugom Verom (poginula je 2002. planinareći po Komovima) osnovao planinski botanički vrt u Kolašinu (adresa: Botanička bašta »Dulovine«, 81210 Kolašin, CG). Prilikom svojih botaničkih istraživanja prikupio je toliko podataka i slika da je, zajedno sa svoja dva suradnika, mogao objaviti ovaj suvremeno koncipirani vodič. Uz Daniela Vincika, autori vodiča su istaknuti crnogorski planinari Ratko R. Popović i Mijo Kovačević, obojica dobro poznati hrvatskim planinarama koji posjećuju Crnu Goru.

Vodičem je obuhvaćeno pedesetak najatraktivnijih planina, od kojih su mnoge po prvi put opisane. Svrstane su u osam skupina: primorske, središnje, oblast visokih planina i površi, Moračke planine, Komovi, Prokletije, Hajla i sjeveroistočna Crna Gora. Tome su dodani kanjoni Mrvice i Cijevne, staza »Obod« i transverzala »Planinama Crne Gore CT-1«. Na kraju je popis svih 27 planinarskih kuća, te adresar svih planinarskih društava i klubova u Crnoj Gori. Vodiču daju veliku praktičnu vrijednost zemljovidu mjerila 1:50.000 s pregledno ucrtanim planinarskim stazama. Spomenimo kao zanimljivost da je knjizi kao moto poslužio citat zadarske planinarke Smilje Petričević koji počinje riječima: »Planina je moja molitva i moja psovka, ona je moj blagoslov i moje prokletstvo...«

Knjiga ima 148 stranica formata 21x15 cm, 159 kolor fotografija te 25 višebojnih zemljovida. Pisana je na crnogorskom jeziku, a prvo izdanje bilo je tiskano i na engleskom, njemačkom i ruskom jeziku. Izlazak prvog izdanja vodiča 2004. godine bio je to izniman događaj za crnogorsko planinarstvo, a činjenica da je knjiga doživjela drugo izdanje dobro ukazuje koliko je dobro primljena među planinarama. U novom izdanju ispravljene su uočene pogreške, dodane brojne nove slike, a opisani su i novouređeni putovi. Sve u svemu, knjiga je nezamjenjiv priručnik za svakoga tko posjećuje planine Crne Gore.

Vodič »Planine Crne Gore« može se naručiti putem e-maila ratkopop@t-com.me; ratkopop@gmail.com ili telefona 00382/0/96/077-027.

Alan Čaplar

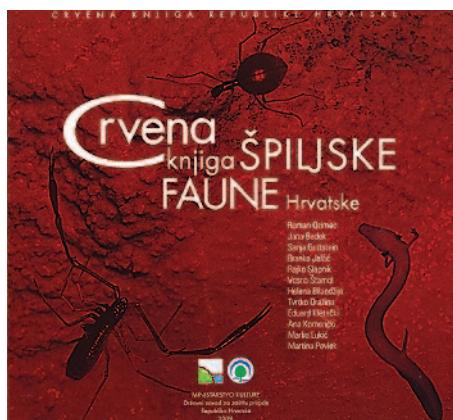
Crvena knjiga špiljske faune Hrvatske

Knjigu pod tim naslovom izdalo je Ministarstvo kulture, Državni zavod za zaštitu prirode Republike Hrvatske, u prosincu 2009. u Zagrebu, a predstavlja prikaz ugrožene špiljske faune u Hrvatskoj. Format knjige je kvadratičan, 25x25 cm, knjiga je tvrdih korica crvene boje, s tekstom, izvrsnim fotografijama, crtežima i topografskim kartama na finom papiru, na 371 stranici, u nakladi od 1000 primjeraka. Tekst su napisali na hrvatskom i engleskom hrvatski biolozi i biospeleolozi: Roman Ozimec, Jana Bedek, Sanja Gottstein, Branko Jalžić, Rajko Slapnik, Vesna Štamol, Helena Bilandžija, Tvtko Dražina, Eduard Kletečki, Ana Komerički, Marko Lukić i Martina Pavlek.

U uvodnom dijelu obrađena su opća obilježja špiljske faune u Hrvatskoj, biološka raznolikost i brojnost špiljskih svojstava u Hrvatskoj, ugroženost svojstava, područja ugroženosti, postupak procjene ugroženosti i kriterij za odabir ugroženih svojstava, predlaganje mjera zaštite, popis ugrožene špiljske faune i, na kraju, izmjene i dopune prethodnog popisa iz 2004.

Slijede popisi 65 kritično ugroženih svojstava (opis svojstava i rasprostranjenost), 49 ugroženih svojstava, 70 osjetljivih svojstava i dvije nedovoljno poznate svojste, ukupno njih 186. U završnom dijelu knjige nalazi se popis literature, kazalo vrsta i kazalo speleoloških objekata, podzemnih građevina i kraških izvora u kojima žive navedene svojste. U dodatku se nalazi Crveni popis špiljske faune Hrvatske obrađene u knjizi, a sadrži latinsko, hrvatsko i englesko ime, razred i porodicu, kategoriju, kriterij i uzroke ugroženosti te mjere zaštite.

Treba naglasiti da su hrvatski biospeleolozi prvi u svijetu izdali crvenu knjigu svoje špiljske faune. Ovo je prva knjiga u svijetu koja obrađuje ugroženu špiljsku faunu jedne države!

U Hrvatskoj je do sada utvrđeno 469 pravih špiljskih svojstava, a kako speleolozi stalno pronalaze nove špilje i jame, to i biospeleolozi pronalaze nove špiljske svojstva pa je za očekivati da će ih u dogledno vrijeme biti više. Od toga broja 338 ih je opisano iz 206 speleoloških objekata u Hrvatskoj. To ne treba čuditi jer je hrvatski dio Dinarida prepoznat kao područje s najvećom raznolikošću i brojnošću špiljske faune u svijetu, u kojem ima endemičnih i reliktnih svojstava. Hrvatska je neobično bogata špiljskom faunom – u europskim i svjetskim razmjerima. Na žalost, mnoge su svojste ugrožene pa se čine naporci da ih se zaštiti. Prvi je korak u tom smjeru učinjen – ovom knjigom ustanovljeno je koje su svojste i gdje ugrožene, pa slijede mjere zaštite.

Knjiga je rezultat suradnje Državnog zavoda za zaštitu prirode RH s članovima Hrvatskoga biospeleološkog društva i s više stručnjaka iz zemlje i inozemstva (Slovenije, Srbije, Crne Gore, Italije, Njemačke i Slovačke).

Vlado Božić

VIJESTI

Planinarska škola HPD-a »Bilo« u Koprivnici

Svečanom dodjelom diploma Hrvatskoga planinarskog saveza završena je u nedjelju 3. travnja opća planinarska škola HPD-a »Bilo« u Koprivnici. Završilo ju je 33 planinarke i planinara, a diplome im je uručio glavni tajnik HPS-a Darko Berljak. Zgodno je spomenuti da najmlađi polaznik škole ima samo 14, a najstariji 63 godine.

Škola je trajala dva mjeseca. Polaznici su svaki tjedan imali predavanje iz teorijskog dijela. Uvodno

predavanje održao je prof. dr. Željko Poljak, legenda hrvatskog planinarstva, dok su ostala predavanja održali stručnjaci i vodiči, svatko u svojem području: Karolina Španiček, Miroslav Aleksić, Boris Majerus, Ivica Kušek, dr. Tatjana Jurić, prof. Ružica Medvarić Bračko, prof. Lovro Hrust i prof. Miroslav Kanisek. Na predavanjima su planinari mogli naučiti bitno o planinarstvu, njegovoj povijesti, planinarskoj organizaciji, pripremi za odlazak u planinu, planinarskoj opremi, kretanju u planini, planinarskim putovima i markacijama, osnovama orijentacije, čitanju karata i zemljovidova, zaštiti

Polaznici i instruktori planinarske škole HPD-a »Bilo« u Koprivnici

prirode i speleologiji. Učilo se i o planinarskoj medicini, opasnostima i prvoj pomoći u planini te stjecala stručna znanja iz osnova alpinizma i vezanja čvorova, upotrebi tehničke opreme, ali i prehrani u planini i meteorologiji za planinare. Ta su teoretska znanja potvrđena i izvježbana u praktičnom dijelu, na terenskoj nastavi, tijekom četiri stručna izleta na kojima su ih educirali vodiči Ivana Kolar, Antonija Genc, Mladen Pandurić, Miroslav Aleksa i Ivica Kušek, uza stručnu pomoć sekcija za orijentaciju iz Samobora te HGSS-a iz Ougulina.

Da su diplome HPS-a uistinu i zaslужili, polaznici škole potvrdili su na praktičnom i teorijskom dijelu ispita pred stručnom komisijom, na čemu im od srca čestitamo. Vjerujemo da će nakon ove škole uz više sigurnosti i s većom zadovoljstvom odlaziti na planinarske pohode i osvajati mnoge vrhove.

Antonija Genc

Planinarsko otvaranje otoka Mljet

Nakon što su planinari Mljeta i djelatnici JU NP »Mljet« obnovili stare puteve i markacije u NP-u »Mljet« uspostavljene s HPD-om »Vihor« od 1998. do 2000., dobili su 2009. pismeno odobrenje NP-a »Mljet« za korištenje šest planinarskih putova. Sada su se usredotočili na uspostavu Mljetske planinarske obilaznice (MPO) i 2011. za nju također dobili suglasnost NP-a »Mljet« i Općine Mljet. U tu se svrhu već tri godine čiste, uređuju i markiraju stare seoske staze.

U skladu s planovima rada PD-a »Mljet« iz Govedara i PD-a »Planika« iz Babina Polja - koje podržavaju svi predstavnici društvenog života otoka Mljeta, od Općine Mljet do Nacionalnog parka »Mljet«, a posebno

Lovačko društvo »Mljet« i Javna vatrogasna postrojba »Mljet« - održane su dvije ekološke planinarske akcije te već tradicionalni uskršnji pohod na Mljet od 22. do 25. travnja.

Već sedam godina Milovan i Gordana Dlouhy sa suradnicima iz HPD-a »Vihor« u Zagrebu prikupljavaju planinare za uskršnji pohod na Mljet. Ove se godine okupilo 300 planinara iz Hrvatske, Slovenije i BiH koji su u pet autobusa i drugim vozilima označili početak planinarske godine otoka Mljeta u ozračju 50. obljetnice osnivanja NP-a »Mljet«. Ova je manifestacija dala dragocjeno iskustvo za pripremu »Dana planinara Hrvatske« koji će se održati na Mljetu od 27. travnja do 1. svibnja 2012.

Dodjela vrijednog županijskog priznanja Planinarskom savezu Županije Dubrovačko-neretvanske

Od 9. do 16. travnja održane su paralelne ekološke akcije 14 planinara iz »Vihora«, »Naftaplina«, »Ericsona Tesle« na prikupljanju otpada po obalama NP-a »Mljet«, a planinari iz slovenskog PD-a »Lendava« probijali su dijelove trase buduće Mljetske planinarske obilaznice (MPO) Sobra - Opori dolac - Peskarija i Blato - Babino Polje te ih markirali. Zajedno s drugom skupinom planinara ponovno je očišćen put Crna Klada – Ropa te uspostavljena stara veza sa NP-om »Mljet« koju je uspostavio »Vihor« iz Zagreba 1998. – 1999., a istodobno i druga dva povezna puta: Blato – NP »Mljet« i Kozarica – Tatinica.

Od 16. do 23. travnja ekološke radove po obalama NP-a »Mljet«, a i južnog dijela otoka (Mljet - Saplunare i Blaca) radilo je 16 članova HPD-a »Zagreb-Matica«, od kojih je petoro markiralo putove i radilo na stazi Tatinica - Brežukovac. MPO je nastavilo krčiti 12 planinara HPD-a »Dilj gora« iz Slavonskog Broda i markiralo dionice Peskarij - Župan dol - Veji Kok i Blato - Babino Polje. Svi su u slobodno vrijeme obilazili otok, a posebno Odisejevu špilju i najviši vrh otoka Veliki grad (514 m).

Za navedene radove troškove ove godine podmiruje NP »Mljet«, koji ustupa svoje prostorije planinarama za boravak. Uključili su se i Općina Mljet i Turistička zajednica otoka Mljeta. Dio troškova povoljnim cijenama umanjuje i hotel »Odisej«, a razliku troškova podmiruje Planinarski savez Dubrovačko-neretvanske županije (DNŽ).

Na Mljetu se nastavlja rad na MPO-u te izobrazba markacista i planinarskih vodiča, kojima će se ove jeseni priključiti i planinari iz DNŽ-a i objediniti se na Danima planinara DNŽ-a od 21. do 23. listopada na Mljetu.

Dugogodišnje napore planinara u Dubrovačko-neretvanskoj županiji prepoznala je županijska uprava te je 12. svibnja Planinarski savez DNŽ-a proglašila

najboljom sportskom udružom. Nagradu je primio predsjednik Marin Perković i tom prigodom se zahvalio Mirjani Karaman, Rastku Barbiću i Krešimiru Ivaniševiću na nesebičnoj pomoći da se u proteklih pet godina udvostruči broj članica – sa 7 na 12 planinarskih društava.

Marin Perković

»Čičo« je gorio od sunca, veselja i pjesme

Pred planinarskom kućom »Čičo« podno Orlovače na Trtru, okupilo se u nedjelju 24. ožujka 2011., više od 170 sudionika Dana HPD-a »Kamenar«. Među sudionicima ove tradicionalne akcije, uz domaći HPK »Sv. Mihovil«, našli su se i članovi kaštelanskih planinarskih društava »Ante Bedalov« i »Malačka«, građani Šibenika te mještani Dubrave i Rakova Sela.

Izuzetno toplo i sunčano vrijeme pogodovalo je usponu na obližnje vrhove, odmah nakon dolaska i domjenka dobrodošlice. Vidici su bili nezaboravni na okolne planine, kornatski arhipelag pa sve do Visa. Isto tako, nezaboravna je bila i umjetnička galerija na otvorenom, koju su za ovu prigodu, postavili članovi Likovne grupe Ogranka Matice hrvatske na čelu s Nadom Antunac. Svoje rade demonstrirali su i na dva štafela. Jedan je član dojavao na konju, što je izazvalo znatiželju i simpatije. A nakon zajedničkog planinarskog ručka, obogaćenog nizom raznovrsnih kolača, koje su pripremile planinarke, te voćem, predsjednica Društva dr. Sonja Cukrov Sunko podijelila je pisana priznanja starijim članovima za njihovu dugogodišnju aktivnost.

Sva ova događanja, zacijelo će svima ostati u dragoj uspomeni. »Čičo« je gorio od sunca, veselja i pjesme. Tek se u kasnijim popodnevnim satima krenulo kućama.

Jedan me kaštelanski planinar pitao je li sve ovo moguće? Da, moguće je, jer je organizator HPD »Kamenar«!

Ante Juras

600 planinara na Zarinu kod Brinja

Najmlađe ličko planinarsko društvo - PD »Škamnica« iz Brinja (osnovano tek 8. studenoga 2009.) održalo je 3. travnja 2011. drugi, sad već tradicionalni pohod na Zarin (828 m), najviši vrh planine Škamnice kod Brinja. Pohod se održava prve nedjelje u travnju. Prvom pohodu nazičilo je 250 planinara, što je začuđujući broj, a drugom pohodu više od 600 planinara iz cijele Hrvatske, te gosti iz Slovenije i BiH. Uz pohod mogla se razgledati netom obnovljena prekrasna i vrlo vrijedna gotička gradska kapela sv. Trojstva unutar frankopanskog grada Sokolca i također netom otvorena zavičajna etnografska zbirkica brinjskog kraja. Na kraju je na prostoru gradske tržnice održana planinarska veselica, uz čuveni brinjski grah i pića po popularnim cijenama uz nastup glazbene sekcije PD »Škamnica«.

Gojko Crnković

Uspješni Dani hrvatskih planinara u Omišu

U Omišu su u nedjelju 8. svibnja završeni vrlo uspješni Dani hrvatskih planinara. Riječ je o trodnevnoj manifestaciji koju su organizirali PD »Imber« i Hrvatski planinarski savez, uz pokroviteljstvo Grada Omiša i Turističke zajednice Grada Omiša. Domaćini, članovi PD-a »Imber« osmislili su i priredili raznovrsne vrlo atraktivne planinarske sadržaje, a dobro raspoloženje i prekrasno vrijeme omogućili su da svatko od sudionika uživa u aktivnostima po svom izboru.

Središte događanja bio je auto-kamp »Galeb«, a sudionici susreta izveli su razne uspone na Omišku Dinaru i na Poljičku planinu. Izlete su vodili iskusni vodiči, a osiguravali su ih članovi HGSS-a. U kampu za okupljene planinare organizirana su dva koncerta sa živom glazbom i planinarskim plesom.

Na Danima hrvatskih planinara u Omišu okupilo se više od 1500 planinara iz ukupno 97 planinarskih udruga. Bilo je planinara iz svih krajeva Hrvatske, a sudjelovali su i gosti iz Slovenije, Austrije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore i iz Makedonije, tako da je skup imao i međunarodni karakter.

Alan Čaplar

NENAD PEROŠEVIĆ

Prigodni program na Danima hrvatskih planinara u Omišu

ALAN ČAPLAR

KALENDAR AKCIJA

4. 6. **Uspon na Bat**

Svilaja
HPD »Kozjak«, Kaštel Sućurac
Špirko Domljanović, 098/501-100

4. - 5. 6. **Dan PD-a »Glas Istre«**

Brgudac – Korita - pl. kuća »Korita« - Planik
PD »Glas Istre«, Pula
Aldo Buršić, 098/390-346; www.pd-glasistre.hr

5. 6. **Dan medvedničke obilaznice**

Medvednica
HPD HP i HT »Sljeme«, Zagreb
Žarko Nikšić, 098/90-28-331,
zarko.niksic@net.hr; www.hpd-sljeme.hr

5. 6. **Obilaznica PD-a »Brezovica«**

Pl. kuća »Ačkova hiža« – vrh Brezovice
PD »Brezovica«, Petrovsko
Mladen Sitar, 098/94-74-111;
Ivica Hršak, 091/51-59-399

5. 6. **Virovitički susret planinara**

Ribnjaci
HPD »Papuk«, Virovitica
Zvonimir Kovačević, 033/728-618, 098/18-52-743;
Vladimir Subota, 033/727-161, 098/16-84-839

10. - 12. 6. 14. susret balkanskih planinara

Platak
PD »Kamenjak«, Rijeka
Igor Korlević, 091/25-66-611;
www.pd-kamenjak.hr

11. - 12. 6. Seminar za predavače i instruktore VS HPS-a

Baške Oštarije
Komisija za vodiče HPS-a

11. - 12. 6. Slet planinara ZPP-a

Ravna Gora
PD »Ravna Gora«, Varaždin
Drago Novoselec, 091/575-27-92;
Borislav Kušen, 098/903-18-33

12. 6. 10. pohod po Goranskom planinarskom putu

Gorski kotar
HPD »Zagreb-Matica«
Jasna Kosović, 098/94-61-906,
jasna.kosovic1@zg.t-com.hr

12. 6. **Antunovski piknik**

Krndija, Paulinovac
PD »Krndija«, Našice
Slavko Čolić, 091/57-57-943;
Branko Grubać, 091/55-69-865;
pd.krndija@gmail.com

16. 6. **Pohod povodom 20. obljetnice**

HPD-a »Stanko Kempny«
Velebit

HPD »Stanko Kempny«, Zagreb

Tomislav Pavlin, 098/313-713, oblikukac@net.hr;
www.stankokempny.hr

18. - 19. 6. Brač

Supetar – Pustinja Blaca
HPD »Malačka – Donja Kaštela«, Kaštel Stari
Igor Laurić, 091/53-32-779

19. 6. **Dan sjesvetskih planinara (Dan Lipe)**

Medvednica, pl. dom »Lipa«
HPD »Lipa«, Sesvete
www.hpdlipe.hr

21. 6. **Ljeto na Oštari**

Zaselak Podoštra
PD »Željezničar«, Gospic
Tomislav Čanić, 098/96-10-042

22. - 23. 6. Uspon na Subru

Vrbanj – Subra, CG
HPD »Dubrovnik«
Stela Skoko, 020/313-193, 099/809-22-64,
hrv.plan.drus.dubrovnik@du.t-com.hr

22. - 26. 6. More i brda Mljeta

Mljet
PD »Mljet«, Goveđari
Marin Perković, marin.perkovic@du.t-com.hr,
098/542-100, 091/92-82-516, 095/51-91-450

24. - 31. 6. Visokogorski tečaj za vodiče HPS-a

Grossglockner
Komisija za vodiče HPS-a

25. 6. »Tragom vitezova ivanovaca«

Ivanščica
PK »Ivanec«, Ivanec
Tomislav Friščić, 098/92-88-413,
tfriscic@pk-ivanec.hr; Stjepan Kušteljega,
091/76-34-655, stjepankustelega@gmail.com

25. 6. 2. svetoivanjski pohod

Pohod na »Zelinsku goru«
PD »Izvor«, Kalinje, Sv. Ivan Zelina
Mladen Čubrilo, 091/29-12-902;
Mladen Miko, 091/56-30-670

26. 6. »Pinklec na pleća...«

Sveta Nedelja - Svetonedeljski breg – Kladje –
Slavagora – Klake – Okić
PD »Pinklec«, Sveta Nedelja
Željko Hajtok, 091/518-80-33,
zeljko.hajtok@gmail.com, www.pd-pinklec.hr

2. 7. **Tragom prvog organiziranog izleta gospičkih planinara**

Rizvanuša - Jandrina poljana - Visočica
PD »Željezničar«, Gospic
Tomislav Čanić, 098/96-10-042

- 2. - 3. 7. 11. nočni uspon na Učku, »Zora na Učki«**
Učka
PD »Kamenjak«, Rijeka
Boris Kurilić, 091-150-3103; www.pd-kamenjak.hr
- 2. - 3. 7. Zora na Učki**
Učka, pl. dom »Poklon«
PD »Opatija«, Opatija
Damir Barić, 099/680-94-92,
pdopatija@yahoo.com
- 3. 7. 7. pohod pl. obilaznicom**
»Za dušu i tjele« - Mirko Fulir
Marija Bistrica
PD »Grohot«, Marija Bistrica
Vesna Antolić, 098/16-66-484; Vesna Habazin,
099/31-19-174; Boris Kličković, 091/92-30-870;
pd_grohot@yahoo.com
- 7. - 10. 7. 4. Likovna kolonija »Sućurac 2011«**
Kaštel Sućurac
HPD »Kozjak«, Kaštel Sućurac
Domagoj Božin, 098/133-20-93
- 9. - 10. 7. Dani malina na Svilaji**
Svilaja, pl. kuća »Sv. Jure«
HPD »Zoljk«, Vrlika
Ante Škorić 098/93-38-248;
Bernard Mučalo, 098/97-12-856
- 9. - 10. 7. Zagrebački romarski put**
Medvednica
HPD »Stanko Kempny«, Zagreb
Tomislav Pavlin, 098/313-713,
oblikukac@net.hr; www.stankokempny.hr
- 15. - 17. 7. Memorijalni skup »Ivica Plazonić«**
Masna Luka, Blidinje jezero, BiH
HPD »Malačka – Donja Kaštela«, Kaštel Stari
Filip Balić, 098/311-797, filiipba@net.hr
- 16. - 17. 7. Izlet na Triglav**
Triglav, preko Praga a spust na Rudno polje
Stanica planinarskih vodiča Karlovac
Dražen Lovreček, 098/356-386
- 17. 7. Ljetni pohod Vinica – Martinščak**
Pl. kuća »Mladen Polović«
HPD »Vinica«, Duga Resa
Borislav Kranjčević, 098/871-051;
Antun Goldašić, 099/40-40-743;
www.hpd-vinica.hr
- 17. 7. U pohod planinčicama na sjevernom Velebitu**
Zavižan – Mali Rajinac
PED »Planinčice«, Zagreb
Đenka Špralja, 098/511-580

WWW.IZFOTELJE.COM
WEB DUĆAN 0-24 SEDAM DANA U TJEDNU
WWW.IZFOTELJE.COM
Ne gubite vrijeme od boravka u prirodi. Što vam treba naručujte u bilo koje vrijeme, u udobnosti vlastitog doma uz šalicu omiljenog napitka.

NOĆNI MONOKULARI DALEKOZORI
Više informacija na WWW.LAPIS-PLUS.HR ili WWW.IZFOTELJE.COM

LAPIS PLUS Veliki izbor
WWW.LAPIS-PLUS.HR odjeće, obuće, torbi, ruksaka, noževa, kompasa, dalekozora
TEL:01/4668-785

- 23. 7. Kaštelansko kulturno ljeto**
Kaštel Stari
HPD »Malačka – Donja Kaštela«, Kaštel Stari
Petar Penga, 098/95-35-834
- 23. 7. Hodočašće Svetom Ilijom na Biokovu**
Biokovo, Sveti Ilij
HPD »Sveti Jure«, Zagvozd
Stjepan Roglić, stjepan.roglic1@st.t-com.hr
- 24.7. Ottvorenje Opatijske obilaznice**
Opatija
PD »Opatija«, Opatija
Damir Barić, 099/680-94-92,
pdopatija@yahoo.com
- 29. - 31. 7. Logorovanje na Mrkvištu**
Srednji Velebit, pl. kuća »Mrkvište«
HPD »Zavižan«, Senj
Neda Turina, 098/755-200
- 30. 7. Hodočašće Svetom Juriju na Biokovu**
Biokovo, Sveti Jure
HPD »Sveti Jure«, Zagvozd
Stjepan Roglić, stjepan.roglic1@st.t-com.hr

PLANINARSKE KNJIGE!

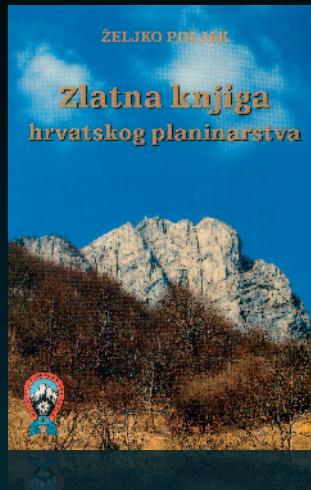

Željko Poljak
ŽIVOT NA
PLANINARSKI
NAČIN

Hrvatski planinarski savez, 2005.
344 stranice, 17 × 24 cm, u boji

Memoarskom i autobiografskom knjigom koja sadrži putopise, doživljaje i anegdote najpoznatiji planinarski publicist i urednik »Hrvatskog planinara« prof. dr. Željko Poljak dočarao je najzanimljivije trenutke svojeg planinarskog života.

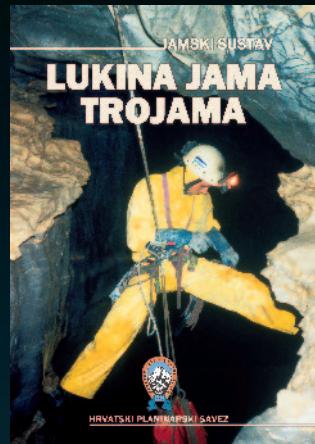
150 kn

Željko Poljak
ZLATNA KNJIGA
HRVATSKOG
PLANINARSTVA
Hrvatski planinarski savez i
»Libera Editio«, 2004.
328 stranica, 22.5 × 30 cm

Ova jedinstvena je knjiga enciklopedijskog tipa svjedoči o razvitu i dosezima planinarstva u Hrvatskoj. Iako sadrži obilje faktografskih podataka, čita se s lakoćom, a pomno odabранe ilustracije otkrivanje povijesti čine zanimljivim. Knjiga je temeljno djelo za istraživanje povijesti hrvatskog planinarstva.

200 kn

Skupina autora
JAMSKI SUSTAV
LUKINA JAMA -
TROJAMA
monografija

Hrvatski planinarski savez, 2007.
144 stranice, 17 × 24 cm, u boji

Ova knjiga prva je prava speleološka monografija o nekom speleološkom objektu u Hrvatskoj, a ujedno i živo svjedočanstvo o jedinstvenom otkriću najdublje jame u Hrvatskoj, euforiji koja je pratila istraživanje i svemu što je pratilo taj speleološki podvig

60 kn

Informacije i narudžbe:

HRVATSKI PLANINARSKI SAVEZ, Kozarčeva 22, 10000 Zagreb
tel. 01/48-23-624, tel./fax 01/48-24-142, www.plsavez.hr, hps@plsavez.hr